

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

2014

Josef Sova

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Vznik a vývoj Městské knihovny v Prachaticích

Josef Sova

Plzeň 2014

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra filozofie

Studijní program Humanitní studia

Studijní obor Humanistika

Bakalářská práce

Vznik a vývoj Městské knihovny v Prachaticích

Josef Sova

Vedoucí práce:

PhDr. Dagmar Svatková

Katedra filozofie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2014

.....

Poděkování

Rád bych poděkoval PhDr. Dagmar Svatkové za vedení práce, PhDr. Yvettě Dejmkové za odbornou pomoc a věnovaný čas a celé své rodině za podporu a trpělivost.

OBSAH

1. Úvod

2. Město Prachatice

2.1. Historie

3. Počátky knihovnictví v Prachaticích

3.1. Německá veřejná knihovna obecní

3.2. Knihovna České besedy

3.3. Česká veřejná knihovna obecní

3.3.1. Období 1920 – 1939

3.3.2. Období 1946 – 1989

4. Rozvoj knihovny po roce 1990

4.1. Období 1990 – 1999

4.2. Období 2000 – 2012

5. Současnost – rok 2013

5.1. Základní informace

5.2. Organizační schéma

5.2.1. Oddělení pro dospělé čtenáře, hudební oddělení, čítárna

5.2.2. Studovna

5.2.3. Oddělení pro děti a mládež

5.2.4. Grafické pracoviště

5.2.5. Úsek zpracování fondu

5.2.6. RSKIS

6. Závěr

7. Seznam použité literatury

8. Resumé

9. Přílohy

1. Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybral téma Dějiny knihoven v ČR. Konkrétně se zaměřím na Městskou knihovnu v Prachaticích, která v letošním roce, tj. v roce 2014, oslaví již 118. výročí od svého založení. 19. století, na jehož sklonku byla Městská knihovna založena, bylo specifické rozvojem spolkové činnosti v Prachaticích. Jedním z těchto spolků byla Česká beseda, jejímž hlavním zaměřením bylo vzdělávání a výchova k posílení národního uvědomění. Již na svém ustavujícím zasedání tohoto spolku se rozhodlo o založení knihovny, kterou se povedlo otevřít veřejnosti v roce 1896. Od té doby si tato knihovna prošla velmi zajímavým vývojem, který bych rád touto prací zmapoval. Cílem této práce proto bude popsat okolnosti jejího vzniku a postupného vývoje až do současnosti.

O historii této knihovny byly již napsány dvě práce, na které bych rád volně navázal. První napsala paní PhDr. Yveta Dejmková (Historie veřejných knihoven v Prachaticích do roku 1939) a druhou paní Mgr. Hana Mrázová (Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946). Vzhledem k tomu, že v Prachaticích nebydlím a ani jsem neměl s touto knihovnou osobní zkušenost, tak jsem ji sám osobně několikrát navštívil. Trpělivě se mi věnovala zástupkyně ředitelky Eva Jilečková, ochotně mne po knihovně provedla a zodpověděla všechny mé dotazy. Čerpat budu především z prací PhDr. Dejmkové a Mgr. Mrázové, denního tisku, výročních zpráv knihovny, kroniky města.

K práci samotné, v úvodní části stručně popíši historii a současnost města Prachatic, což by mělo čtenáři této práce pomoci k utvoření uceleného pohledu na samotné město, na světlé i stinné stránky v jeho dějinách i na to, jak jsou Prachatice úzce spojeny s obyvatelstvem německé národnosti a co to pro město na přelomu 19. a 20. století znamenalo. Ve druhé části se budu zabývat počátky knihovnictví v Prachaticích, prvními průkopníky a jejich snahou, Německou veřejnou knihovnou a knihovnou České besedy. Zároveň popíši vývoj české knihovny od jejího založení, její činnost a fungování během období před a po druhé světové válce a to až do roku 1989. Třetí část, která bude zároveň tvořit jádro mé práce, bude rozvoj knihovny v Prachaticích od roku 1990 až do současnosti, kterou detailněji rozeberu v poslední části. V té vás seznámím se současným stavem knihovny, její organizací, službami, které poskytuje a akcemi, které v roce 2013 pořádala.

2. Město Prachatice

Prachatice jsou menší okresní město nacházející se v západní části jižních Čech, v údolí Živného potoka a při úpatí hory Libín. Mají bohatou historii a mohou se pochlubit celou řadou významných stavebních památek. Historické jádro města bylo v roce 1981 vyhlášeno Městskou památkovou rezervací.

2.1. Historie

Od počátku své existence bylo město Prachatice úzce spojeno s významnou obchodní cestou, později nazývanou „Zlatá stezka“¹. Tato stezka vedla z bavorského města Pasov a sloužila především k dovážení soli z alpských ložisek do Čech. Kromě soli se vozilo jižní ovoce, koření, drahé látky, opačným směrem odváželi soumaři slad, chmel, alkohol, obilí, máslo a jiné zboží.

Původní kupecká osada, jejíž existenci doložily archeologické nálezy z 10. století, se nacházela v místech, kde dnes stojí vesnice Staré Prachatice. Nejstarší písemná zmínka o Prachaticích se dochovala v podobě listiny z 12. století. Touto listinou roku 1088 český král Vratislav I. odevzdal Prachatice do užívání kapitule Vyšehradské, později vyšehradským proboštům. Rozvíjející se obchod se solí, nevýhodná poloha, hospodářské a finanční zájmy vyšehradských proboštů, to vše vedlo k hledání vhodnějšího místa k založení nové osady. To bylo nalezeno nedaleko, na volném prostranství v údolí pod Libínem, kde byla postupně založena nová osada Prachatice. Přesné datum založení Prachatic nelze dnes již zjistit, první písemná zmínka o jejich existenci je z roku 1312.² Celá výstavba nové osady měla být ukončena roku 1323. V témže roce, přesněji 29. října, povýšil král Jan Lucemburský Prachatice na město.³

Od svého povýšení na město se Prachatice rozvíjely, od vyšehradských proboštů i českých králů získaly mnoho výsad. Zřejmě nejdůležitější výsadou bylo právo dovozu a prodeje bavorské soli. Do města se stěhovalo mnoho Němců z Bavorska, vznikla i místní škola, se kterou je spjat i počátek vzdělání Mistra Jana Husa, rodáka z nedalekého Husince. Vyšehradská kapitula měla Prachatice v držení až do roku 1420, kdy život města velkou měrou ovlivnilo husitské revoluční hnutí. Jan Žižka z Trocnova

---

¹ Fencel, Pavel. *PRACHATICE obrazy z paměti města*, s. 31

² Starý, Václav. *Prachatice historie a současnost*, nestránkováno

³ Pilát, Ladislav. *Prachatice město české historie*, s. 8

v čele husitského vojska během roku 1420 město dvakrát dobyl a Prachatice se staly důležitou baštou husitského hnutí. To přineslo i jednu podstatnou změnu v národnostním složení městského obyvatelstva, které bylo již zcela české. Roku 1436 se Prachatice poddaly císaři Zikmundu Lucemburskému, od kterého získaly postavení královského města. To ale netrvalo dlouho, brzy se opět vrátily mezi města poddanská. V roce 1437 císař Zikmund zastavil město Janu Smilovi z Křemže, ovšem po několika letech se ho zmocnil Oldřich z Rožmberka. Obchod na Zlaté stezce byl hodně ovlivněn husitskými válkami, v jednu chvíli téměř ustal. Po jejich skončení ho zase ohrožovalo řádění band nezaměstnaných žoldnérů. Zotavovat se opět začal až po jejich likvidaci. Po zbytek 15. století byl život v Prachaticích ve znamení střídání světské vrchnosti.⁴

V roce 1501 získali město již podruhé Rožmberkové. S jejich příchodem nastal pro Prachatice zlatý věk, město vzkvétalo a pod mocnou ochranou Rožmberků stoupal i objem obchodu na Zlaté stezce. Stále rostoucí bohatství prachatických měšťanů se projevilo hlavně na stavební činnosti, díky které se staly Prachatice jedním z nejhezčích renesančních měst tehdejších Čech. Na náměstí byla postavena nová radnice. Nová renesanční architektura se odrážela i ve výstavbě soukromých měšťanských domů. V roce 1593 dokonce město koupilo celé Helfenburské panství. Stoletá vláda Rožmberků skončila roku 1601, kdy poslední Rožmberk Petr Vok prodal svá panství císaři Rudolfovi II. Ten v roce 1609 opět povýšil Prachatice na královské město.⁵

Dramatická změna politické situace v českých zemích v 17. století silně ovlivnila další vývoj Prachatic. Po vypuknutí stavovského povstání se město přidalo k protihabsburskému odboji, několikrát se o ně bojovalo, až bylo dne 28. září 1620 dobyto císařským vojskem pod vedením Karla Buquoye a následně vypleněno. Město utrpělo značné ztráty, velká část jeho mužského obyvatelstva zahynula. Následovala konfiskace Helfenburského panství a ztráta statutu královského města. Roku 1622 daroval císař Ferdinand II. celé Krumlovské panství i s Prachaticemi Janu Oldřichovi z Eggenberka.⁶ Dlouhá léta válek, průchody vojsk a postupný úpadek solného obchodu na Zlaté stezce se velkou měrou podepsaly na zániku významného postavení Prachatic mezi českými městy a pomohly ukončit dlouhé období jeho bohatství a prosperity. V průběhu 17. století Habsburkové postupně prosadili monopol své rakouské soli

---

⁴ Fencel, Pavel. *Prachatice*, s. 13

⁵ Starý, Václav. *Prachatice historie a současnost*, nestránkováno

⁶ Pilát, Ladislav. *Prachatice město české historie*, s. 13

v Čechách, čímž Zlatá stezka ztratila hlavní smysl své existence. To silně ovlivnilo život Prachatic, které se z kvetoucího a bohatého města rázem proměnilo v nevýznamné provinční městečko.

V roce 1719 zdědil Prachatice po Eggenbercích rod Schwarzenberků. To ale nic neměnilo na faktu, že 18. století bylo obdobím městského úpadku. Ve městě téměř ustal stavební ruch a obyvatelé města jen stěží hledali nové zdroje své obživy. Menší úspěchy zaznamenalo pivovarnictví a domácí výroba známé prachatické pálenky. V téže době město začalo podléhat náporu německých přistěhovalců, což vedlo k tomu, že se zde mluvilo, úředničilo i kázalo oběma jazyky. Kulturní úroveň i kvalita vzdělávání obyvatel postupně klesala.⁷

Ani 19. století nepřineslo do Prachatic tolik potřebnou změnu. Naopak roku 1832 postihlo Prachatice další neštěstí v podobě tragického požáru, který zde vypukl v podvečer 13. dubna. Pomocí silného větru se oheň celkem rychle rozšířil po celém městě. Následky požáru byly opravdu tragické, zemřelo osm obyvatel a zničeno nebo těžce poškozeno bylo celkem 137 měšťanských domů. Toto neštěstí citelnou měrou ovlivnilo stavební vzhled města i jeho další rozvoj. Jednu změnu přinesl městu revoluční rok 1848 a to vysvobození z poddanství. O dva roky později se Prachatice staly centrem okresu a byly zde zřízeny dva nové úřady – okresní hejtmanství a okresní soud. A i když bylo město nadále trochu mimo centrum počínajícího nástupu kapitalismu, začaly se i zde objevovat nové moderní stavby – gymnasium, všeobecná veřejná nemocnice, nádraží a nová pseudorenesanční radnice. V roce 1893 byla otevřena železniční trať spojující Prachatice a Vodňany, v roce 1899 pak byla trať prodloužena až do Volar. Na okraji města se začaly dokonce stavět i první průmyslové podniky – továrna na telegrafní a telefonní součástky, městská cihelna, octárna, měšťanský pivovar a závod na malování skla.⁸

Přelom 19. a 20. století se nesl ve znamení nadvlády německých občanů, kteří tvořili již téměř tři čtvrtiny všech obyvatel. Němci ovládali většinu městských zařízení i městskou radu, Češi zase měli převahu v okresních orgánech, neboť prachatický okres obývalo ze dvou třetin české obyvatelstvo. Češi soustředili své úsilí do aktivit místního Sokola a do vybudování svého Národního domu v roce 1903, z německého prostředí

---

⁷ Starý, Václav. *Prachatice historie a současnost*, nestránkováno

⁸ Fencel, Pavel. *Prachatice*, s. 15

zase vzešel podnět k založení místního muzea roku 1904. V roce 1906 a 1907 se Prachatice staly svědky neklidných událostí národnostních bouří a tyto národnostní třenice provázely i celé období první republiky. I po roce 1918 zůstala městská samospráva v německých rukách, teprve až v roce 1935 byl zvolen první český starosta. Stal se jím prof. Otto Chadraba. Na základě mnichovské dohody byly v roce 1938 Prachatice odtrženy od českého území a 8. října po obsazení německým vojskem připojeny k Německu. Během druhé světové války byly v Prachaticích zřízeny pracovní zajatecké tábory pro válečné zajatce. Svoji činnost úplně přerušily všechny české spolky, čeští občané opouštěli město, kulturní a společenský život české menšiny v podstatě přestal existovat. Po ukončení druhé světové války se správa města postupně vracela do rukou českých občanů. Po odsunu německých obyvatel bylo město postupně osidlováno českým obyvatelstvem a začal se obnovovat hospodářský i společenský život města.⁹

V roce 1960 se Prachatice staly sídlem okresu. V této době také probíhala mohutná výstavba bytových jednotek. Ta obepínala historický střed města, které tím poněkud ztratilo svůj do té doby téměř nedotčený středověký ráz, přesto v roce 1981 bylo historické jádro Prachatic vyhlášeno městskou památkovou rezervací.

Rok 1989 přinesl nejen změnu politických poměrů, ale také období, kdy se město postupně renovuje a získává zpět svůj historický stavební vzhled.¹⁰ V současnosti jsou Prachatice s počtem obyvatel 11 219¹¹ (k 1.1.2013) sedmé největší město v Jihočeském kraji.

---

⁹ Starý, Václav. *Prachatice historie a současnost*, nestránkováno

¹⁰ Fencel, Pavel. *Prachatice*, s. 16

¹¹ Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/50002DF52B/\\$File/13011303.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/50002DF52B/$File/13011303.pdf)

3. Počátky knihovnictví v Prachaticích

V 16. století, v době zlatých časů Prachatic, se město stalo důležitým střediskem mezinárodního obchodu. Hlavním zdrojem obživy se pro město stal obchod se solí, díky němuž řada měšťanů poměrně bohatla. Dokladem rozkvětu a bohatství města jsou v mnoha případech dodnes dochované památky s prvky renesančního umění, rozvíjelo se stavitelství a architektura. Během svých obchodních cest se měšťané také seznamovali s kulturou měst v jiných zemích. Tyto poznatky a zkušenosti přenášeli i do svého města, které se díky tomu pomalu stávalo i důležitým kulturním centrem regionu. K tomu částečně přispívalo i to, že mnozí měšťané posílali své syny za vzděláním na české i zahraniční univerzity. Díky získanému vzdělání se pak mohli uplatnit nejen ve službách církve, ale také jako učitelé či městští písaři. Během studií získávali některé latinské nebo německé knihy, které si pak přiváželi domů. Tyto tisky tvořily základ soukromých knihoven, tzv. librářů. O obsahu městských librářů prachatických měšťanů vypovídají inventáře majetku, které byly součástí projednávání pozůstalostí měšťanů z 16. století. Obsah těchto inventářů byl značně ovlivněn osobou městského písaře, bohatstvím knihovny a důležitostí knih.

První písemná zmínka tohoto druhu pochází z roku 1544, kdy se projednávala pozůstalost bohatého měšťana Jana Rautleba. Jeho knihovna byla na tehdejší dobu poměrně rozsáhlá, tvořilo ji 31 knih. V závěru pozůstalosti byly jmenovitě uvedeny knihy, které měly obdržet děti Václava Zábalského z Prachatic a děti Petra Spolského z Vimperka. Z roku 1590 pochází další zajímavý doklad. Jedná se o dopis prachatického měšťana a písaře Jeronýma Strachotínského, v němž žádal městskou radu, aby při projednávání pozůstalosti po zemřelém Chryzostomu Berounském vzala v potaz skutečnost, že zemřelému zapůjčil sedm knih a rád by je získal zpět. Bohužel v archivních záznamech se nezachovalo, zda byla jeho žádost úspěšná. 17. a 18. století znamenalo pro Prachatice období stagnace. Město se vzpamatovávalo z dvojího obléhání a pokles českého obyvatelstva řešila feudální vrchnost tím, že povolávala k osídlení města své poddané z německého území. Nicméně úřední zápisy v městských knihách byly vedeny až do roku 1713 pouze česky. O trochu déle si držela znalost českého jazyka některá řemesla, o čemž svědčí zápisy v zachovaných cechovních knihách. V 1. polovině 19. století sehrál důležitou roli v zachování českého jazyka

prachatický kaplan František Josef Sláma (1792 – 1844), který se v roce 1825 pokusil o zřízení první české čtenářské společnosti.¹²

3.1. Německá veřejná knihovna obecní

Ve 2. polovině 19. století stoupal počet obyvatel města, v národnostním složení převažovali Němci. V tomto období také vznikaly různé spolky, české i německé, které pořádaly přednášky, divadelní představení, plesy a kulturní programy. Jedním z těchto spolků byla i německá knihovna. První písemný dochovaný doklad o existenci německé lidové knihovny pochází z roku 1899. Je v něm zaznamenáno, že knihovna obdržela zbytek peněžní podpory ve výši 60 K. Poněkud podrobnější informace pak obsahuje písemná zpráva z února 1902, podepsaná knihovníkem Karlem Janikem. Podle této zprávy bylo na konci roku 1901 v knihovně celkem 1289 svazků knih, byla otevřena 10 měsíců při 81 výpůjčních dnech a její služby využilo 148 osob z řad úředníků a vojáků. V roce 1902 byla v knihovně otevřena čítárna, kde bylo čtenářům k dispozici 7 – 8 německých deníků, které bezplatně věnoval Josef Maxa. Knihovna byla otevřena každou neděli od 13:00 do 14:00 hodin. 3. listopadu 1903 byl novým knihovníkem jmenován Josef Regner a revizorem účtů Karl Messner.

Další písemná zpráva pochází až z roku 1915. Jedná se o dopis adresovaný Marii Ertlové, ve kterém jí bylo poděkováno a oznámeno, že zpráva za období od 1. ledna 1913 do 31. prosince 1914 byla vzata na vědomí v zasedání obecního výboru 20. května 1915. O důvodech této odmlky se lze pouze dohadovat, neboť dům, ve kterém knihovna sídlila, byl zbořen a knihovna byla přestěhována a nějaký čas zřejmě i uzavřena. Z období 1916 – 1919 se opět nechovaly žádné písemné zprávy, knihovna zřejmě během 1. světové války svoji činnost přerušila.

Teprve vznik samostatné Československé republiky v roce 1918 a vydání zákona o veřejných knihovnách obecních č. 430/1919 Sb. položilo právní základ vzniku nových veřejných knihoven. V Prachaticích tak vznikly hned dvě veřejné knihovny – česká a německá. 20. prosince 1920 proběhlo zasedání německé knihovnické rady, na němž byl Josef Regner zvolen předsedou knihovnického výboru, učitel Metze byl zvolen prvním knihovníkem a Oskar Haase druhým. 8. ledna 1921 se pak konala v kanceláři purkmistra města schůze zástupců německé a české knihovnické rady. Zde se přítomní

---

¹² Dejmková, Yveta. *Historie veřejných knihoven v Prachaticích do roku 1939*, s. 7-11

dohodli na tom, že obě národnosti budou mít svoje vlastní knihovny – německá bude umístěna v budově německé dívčí obecné školy ve Školní (nyní Husově) ulici č. p. 109. Zároveň se shodli na rozpočtu pro obě knihovny v částce 6000 Kč, která bude rozdělena podle počtu obyvatel jednotlivých národností, v poměru 2/3 pro německou a 1/3 pro českou knihovnu.

Z roku 1925 se zachovala první zpráva o činnosti německé knihovny za rok 1924. Na konci roku 1924 vlastnila knihovna 1612 svazků, v čítárně byly 4 časopisy a navštívilo ji 124 čtenářů. Za půjčení jedné knihy byl poplatek 20 haléřů a za časopis 40 haléřů. Další zachovaná zpráva je z roku 1931 a je to zpráva o činnosti knihovny za rok 1930. Na jeho konci měla knihovna již 2627 svazků a navštívilo ji 108 čtenářů, kteří uskutečnili celkem 3810 výpůjček. V roce 1931 byl předsedou knihovny zvolen Edmund Kraml.

V prostorách německé obecní dívčí školy byla knihovna až do roku 1945, kdy zanikla. Knižní fond byl většinou rozkraden, některé odborné německé knihy s razítkem knihovny se dostaly do knihovny městského archivu a odtud do fondu Státního okresního archivu v Prachaticích, kde jsou uloženy dodnes.¹³

3.2. Knihovna České besedy

První český spolek v Prachaticích se jmenoval Česká beseda a byl založen 21. května 1882. Na svém ustavujícím zasedání, kdy se sešla valná hromada 48 zakládajících členů, se rozhodlo o založení knihovny spolku.

V roce svého vzniku vlastnila Česká beseda pouze některé tituly časopisů, které byly uloženy v besedních místnostech v domě pana Kandla na Dolním náměstí, kde měla Česká beseda dvě místnosti a sálek. Prvním knihovníkem spolku byl jmenován hospodář Jan Nudera, o rok později ho vystřídal Václav Martínek. Počet tiskovin a časopisů v roce 1883 byl poměrně rozsáhlý a tiskoviny, které již byly členy spolku přečteny, byly předávány dále na venkov. V roce 1886 dostala knihovna darem od Ústřední Matice Školské v Praze školní knihovnu i se skříní. Na konci téhož roku měla knihovna již 400 knih. V roce 1887 byl novým knihovníkem zvolen Antonín Bartůšek, kterého ve funkci knihovníka vystřídal Josef Foch. K další změně došlo hned v následujícím roce, kdy byl knihovníkem jmenován Josef Valdman. Další zprávy

---

¹³ Dejmková, Yvetta. *Historie veřejných knihoven v Prachaticích do roku 1939*, s. 13-19

pochází až z roku 1896, v němž byl knihovníkem zvolen Václav Martínek jr., který se měl spolu s pány Kotkem a Dvořákem podílet na úpravě „lidové knihovny“. V období, o kterém nejsou záznamy, zřejmě došlo k rozhodnutí o zpřístupnění spolkových knih a časopisů veřejnosti. Otevírací doba byla čtvrtek a neděle a knihy se půjčovaly bezplatně.

V roce 1897 se novým knihovníkem stal inspektor Josef Topka, který o rok později na schůzi výboru dne 24. dubna 1898 podal informaci o tom, že ve skutečnosti jsou knihovny dvě – besední a lidová, obě podporované Národní Jednotou Pošumavskou. Besední knihovna měla 613 svazků, lidová 455. Celkem knihovny čítaly 1068 svazků a bylo 176 čtenářů, kteří uskutečnili 3900 výpůjček. Podle zprávy knihovníka nejvíce četli řemeslníci a venkov. Současně byl na této schůzi zvolen nový knihovník Antonín Dvořák.

V roce 1899 byla knihovna od 1. července do 31. srpna uzavřena a toto zavírání knihovny po dobu letních měsíců pak bylo pravidlem i dalších let. Výpůjčním dnem už byla pouze neděle, čtvrtek se zrušil. V tomto období se knihovna potýkala s nedostatkem kvalitní četby, docházelo k častým ztrátám a vázlo doplňování nových knih do fondu.

Důležitým rokem pro Českou besedu byl až rok 1902, kdy byl pro spolkový život zakoupen a v následujícím roce otevřen Národní dům, který se stal i novým sídlem lidové knihovny. V roce 1903 byl zvolen knihovníkem Jan Štípek a bylo vytvořeno nové místo tzv. kustoda, který měl za úkol dbát v besedních místnostech a v knihovně na pořádek a vypomáhat s půjčováním knih. V letech 1904 – 1906 ve funkci knihovníka působil Čeněk Rokycký. Společným sdílením Národní domu navázala Česká beseda užší spolupráci s TJ Sokol, jehož člen bratr Kahovec byl jmenován zástupcem knihovníka.

Zprávy o činnosti knihovny v roce 1907 jsou velmi sporadické. Knihovníkem byl jmenován Antonín Regál. Podle jeho zprávy z 12. dubna 1908 byla knihovna v té době údajně již majetkem všech místních českých spolků, které ji zároveň doplňovaly. Fond tvořilo celkem 1284 knih, které se půjčovaly pravidelně každou neděli dopoledne a ve čtvrtek večer, vyjma období letních prázdnin. V letech 1908 – 1909 se fond rozrostl o 500 svazků moderní literatury, které knihovně věnoval Novoměstský odbor Národní

Jednoty Pošumavské. Knihy se půjčovaly bezplatně, nejdéle na dobu čtrnáct dní. V té době byla Veřejná lidová knihovna stále v Národním domě a její provoz a údržbu nadále hradila Národní Jednota Pošumavská. Z dalších let bohužel nejsou záznamy, stejně jako z období první světové války, kdy byla spolková činnost České besedy téměř utlumena.

Po vydání zákona č. 430/1919 Sb. o veřejných knihovnách obecních je v protokolu z řádné valné hromady ze dne 27. března 1921 konstatováno, že velká skříň na knihy i s knihami byla bez vědomí České besedy sloučena s obecní knihovnou. Knihovníkem pouze spolku byl formálně T. Hlávka, kterého v roce 1929 vystřídal Josef Drobný a v roce 1934 byl jmenován Karel Wolf. Poslední záznam pochází ze dne 28. listopadu 1937, kdy končí třetí kniha zápisů prvního českého spolku na území Prachatic.¹⁴

„Česká beseda byl spolek velmi aktivní a jako jeden z posledních provozoval svoji činnost až do začátku druhé světové války. A ačkoli se v závěru na provozování spolkové knihovny ve stále větší míře podílela Národní Jednota Pošumavská, je zřejmé, že Česká beseda zřízením spolkové a později České lidové knihovny položila základ veřejného knihovnictví v Prachaticích.“¹⁵

3.3. Česká veřejná knihovna obecní

Podle již výše zmíněného zákona č. 430/1919 Sb. a nařízení vlády republiky Československé č. 607 z 5. listopadu 1919 vznikla povinnost v každé politické obci, ve které měla národnostní menšina alespoň 400 obyvatel nebo kde působila veřejná menšinová škola, zřídit pro tuto menšinu zvláštní veřejnou knihovnu v jazyce menšiny. Tento zákon zároveň ukládal obcím povinnost zřídit veřejnou obecní knihovnu do 31. prosince 1920. Na základě toho byly v Prachaticích zřízeny dvě knihovny – pro německou většinu to byla knihovna německá a pro Čechy menšinová česká.

3.3.1. Období 1920 – 1939

Podle zákona také byly vytvořeny dvě samostatné knihovnické rady. Ustavující schůze české knihovnické rady se konala 22. prosince 1920 a do jejího čela byla zvolena Barbora Křížová, jednatelkou Veronika Bouzová, knihovnicí Anna Šourková, pokladníkem Josef Šrámek a dalšími členy rady František Jareš a Gustav Roučka. Podle zápisu ze

¹⁴ Dejmková, Yveta. *Historie veřejných knihoven v Prachaticích do roku 1939*, s. 21-29

¹⁵ tamtéž s.29

společné schůze z 8. ledna 1921 je zřejmé, že se členové německé a české knihovnické rady dohodli, že německá knihovna bude umístěna v budově dívčí školy, zatímco česká bude sídlit v budově nové radnice, v bytě hajného Hoffmanna. Současně se shodli na finanční podpoře v celkové výši 6000 Kč, z níž budou knihovny hradit personál, úklid a údržbu. Obec pak musela bezplatně zajistit prostory, osvětlení a vytápění. Menšinová česká lidová knihovna vznikla z české lidové knihovny spolku Česká beseda a knihy začala půjčovat až od 29. září 1921. To se dozvídáme z dopisu, v němž kromě toho knihovnická rada žádala městskou radu o pomoc při vybavení knihovny novým nábytkem, na nějž knihovna neměla finanční prostředky, neboť finanční podpora, která byla poskytnuta knihovně začátkem roku, musela být použita pouze na nákup knih.

V říjnu roku 1923 bylo zvoleno nové složení knihovnické rady, předsedou byl zvolen Edvín Vobr, knihovníkem Lukáš Šálek. Z téhož měsíce se dochovala také další žádost, v níž bylo požadováno, aby do knihovny byla dána kamna. V roce 1926 zaslal státní knihovnický inspektor dopis městskému úřadu, v němž se odvolává na zprávu české knihovnické rady, podle níž knihovník nedostává za svoji práci odměnu, a žádá, aby byla provedena náprava. Městský úřad inspektoru odpověděl, že knihovna dostává příspěvek na provoz přesně podle ustanovení zákona a že v ostatním se jedná o víceméně o soukromou knihovnu (bývalá knihovna Česká besedy, kterou podporovala Národní Jednota Pošumavská) a proto ji město ve větší míře nebude podporovat.¹⁶

Z ostatních dochovaných materiálů vyplývá, že městské roční subvence knihovně postačovaly a byly určeny výhradně na nákup knih a novin a časopisů. Objevily se ale i žádosti o doplnění inventáře, především o židle pro čtenáře. Z období let 1928 – 1930 se žádné oficiální písemnosti nedochovaly, pouze několik článků v místním tisku. Knihovna byla otevřena každou neděli dopoledne od 8:00 do 10:00 hodin a každý čtvrtek večer od 18:00 do 19:00 hodin. V roce 1931 a 1932 se vyhrotil spor mezi českou knihovnickou radou a městským úřadem. Předmětem sporu byly nevyhovující prostory, ve kterých knihovna sídlila. O další činnosti knihovny informují pouze uveřejněné výroční zprávy Okresního osvětového sboru v Prachaticích, podle kterých knihovna obdržela v letech 1933 a 1934 knižní dary a v roce 1935 pak finanční dar ve výši 300 Kč. Spor s městským úřadem byl vyřešen v roce 1937, kdy byla knihovna přemístěna do prostor

---

¹⁶ Dejmková, Yvetta. *Historie veřejných knihoven v Prachaticích do roku 1939*, s. 30-33

bývalé německé školy v Poštovní ulici. V tom samém roce měla prachatická česká knihovna obecní 2357 svazků a 42 čtenářů provedlo 947 výpůjček.

V červenci 1938 byl v Prachaticích ustanoven místní osvětový sbor, jehož členem se ve funkci virilisty¹⁷ stal i knihovník veřejné obecní knihovny Karel Strnad. Dále se zachovalo několik článků z místního tisku, v nichž tehdejší starosta prof. Chadraba, reagoval na kritiku ohledně umístění české knihovny a uvažoval o možnosti spojení německé a české knihovny. Toto sloučení by mělo pomoci uspořít finanční prostředky, které by bylo možno vložit do údržby a nájmu. Vzhledem k tomu, že 8. října 1938 obsadila Prachatice německá armáda a město bylo připojeno k Německu, tak ani k uvažovanému spojení nedošlo. Navíc byla ukončena také činnost všech českých kulturních institucí, včetně knihovny. Dnes se lze jen dohadovat, co se stalo s knihovním fondem, neboť se z tohoto období nedochovaly žádné zprávy.¹⁸ Česká obecní knihovna v Prachaticích obnovila svoji další činnost až po druhé světové válce.

3.3.2. Období 1946 – 1989

Druhá světová válka skončila pro Prachatice 9. května 1945, kdy do města dorazil oddíl partyzánů Šumava II. pod vedením Jozefa Suchardy. Ten pak v odpoledních hodinách jménem československé vlády prohlásil starostou města obchodníka Václava Piláta. Z dochovaných záznamů lze soudit, že se už v květnu téhož roku pustila skupina nadšenců do znovuvybudování knihovny. Bohužel město, které bylo dosti poznamenané válkou, muselo řešit mnoho jiných naléhavějších úkolů, a tak na obnovu knihovny poskytlo pouze 3000 Kčs. Přípravy na otevření městské knihovny započaly o rok později. 19. července 1946 byla při zasedání MNV sestavena knihovní komise, do jejíhož čela byl zvolen železničář Filip Vodička. Ustavující schůze této komise se uskutečnila 31. července 1946. Prvním poválečným knihovníkem se stal učitel Viktor Stuchel. Veřejná městská knihovna v Prachaticích oficiálně zahájila svou činnost v rámci oslav 28. října 1946. Ovšem bez darů a nadšení lidí by byla knihovna jen těžko otevřena. V březnu 1946 se studentům státního reálného gymnázia při akci „Mládež sobě a republice“ podařilo sehnat pro knihovnu 258 knih a 3192 Kčs. V průběhu měsíce srpna proběhlo ještě několik akcí a sbírek na podporu a rozvoj knihovny. 31. srpna 1946 podal knihovník Stuchel knihovní radě zprávu o uspořádání knihovny a o opravě knih.

---

¹⁷ virilista – nevolený člen určitého sboru s osobním (virilním) hlasem

¹⁸ Dejmková, Yvetta. *Historie veřejných knihoven v Prachaticích do roku 1939*, s. 34-38

Součástí této zprávy byla žádost o vymalování prostor knihovny, zakoupení razítka, nábytku pro čítárnu a opatření knižních lístků. 12. října 1946 sepsal Viktor Stuchel Knižovní a výpůjční řád. Otevírací doba měla být kromě měsíce července a srpna každého roku v úterý a v pátek od 17:00 do 19:00 hodin. Pro děti a mládež do 16 let bylo otevřeno každý čtvrtek od 16:00 do 17:30 hodin. Knihovna byla prozatímně umístěna v Pasovské ulici č. p. 150.

26. listopadu 1947 rozhodla rada MNV, že by se v knihovně mělo v hodinách pro veřejnost topit a k tomuto účelu přidělila knihovně 2 m³ palivového dřeva. Zároveň se radní města rozhodli udělit knihovníkovi Stuchelovi roční odměnu 3000 Kčs. Z roku 1948 se dochovaly oběžníky, které rozesílal knihovnický inspektor Vondra. V prvním z nich píše, že při úřední obhlídce shledal v prachatické knihovně vše v pořádku, a proto byla knihovně udělena podpora ve vázaných knihách od ministerstva školství a osvěty. Ve druhém stálo, že knižní rady byly po odsouhlasení akčními výbory Národní fronty doplněny na stanovený počet členů, a že četbu, která by snižovala lidově demokratickou vládu nebo slovanské spojence, je třeba ihned vyloučit z půjčování.¹⁹

Začátkem roku 1949 obdržel knihovník Stuchel podrobný rozvrh práce v první československé pětiletce pro veřejné knihovny. Současně bylo výrazně doporučeno objednávat knihy od krajského sekretariátu Svazu československo-sovětského přátelství v Českých Budějovicích. V únoru 1949 byl příslušníky SNB zatčen a vzat do vazby místní obchodník František Rosenfeldr. V jeho domě byla pak objevena velká knihovna, vybavená také velkým počtem gramodesek. Tuto knihovnu převzal knihovník Stuchel a společně se členy vzniklé komise v srpnu téhož roku z ní vyřadil nevhodné knihy. Od 1. prosince 1949 byla knihovna otevřena vždy v úterý a v pátek, v době od 17:00 do 19:00 hodin. Stejnou otevírací dobu měla také čítárna, v níž bylo k dispozici 20 deníků a jiných periodik. Knihovna sídlila nově v Husově ulici č. p. 109.²⁰

Na začátku 50. let byla věnována velká pozornost obsahu knihoven převážně z hlediska politického (likvidovala se díla politických oponentů režimu), ale vyřazovala se i beletrie západních autorů (např. detektivky) nebo tzv. braková literatura - červená knihovna (např. Javořická). Vývoj knihovnictví směřoval k omezení samostatnosti knihoven a kladl se důraz hlavně na zvýraznění jejich osvětové a ideologické funkce.

---

¹⁹ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 8-12

²⁰ tamtéž, s. 13-15

V prachatické knihovně se v roce 1950 kvůli sjednocení a zjednodušení evidence čtenářů a výpůjček zavedla Kniha výpůjček. V červnu 1950 přišel knihovníku Stuchelovi dopis z referátu pro školství, osvětu a tělesnou výchovu KNV v Českých Budějovicích s pokynem přebudovat veřejnou městskou knihovnu na systém volného výběru. Zároveň mu bylo doporučeno kupovat knihy pouze ze seznamu v časopisu Čtenář. Výnosem ministerstva informací a osvěty z prosince 1950 se zřizovatelem knihovny stal Okresní národní výbor a její název se změnil na Okresní lidovou knihovnu.

Vzhledem k velikému pracovnímu vytížení knihovníka Stuchela byla v roce 1951 na místo knihovnice přijata Milada Halfarová. Kvůli jejímu nízkému věku s ní byla pracovní smlouva podepsána až 1. ledna 1952 a tím se tak Milada Halfarová stala první profesionální knihovnicí Okresní lidové knihovny. V tomto roce také došlo k přestěhování knihovny do přízemí domu č. p. 11 na náměstí Klementa Gottwalda. Knihovna zde dostala k dispozici čtyři místnosti, které využila k oddělení pro dospělé, oddělení pro děti, pro čítárnu a poslední místnost sloužila jako sklad knih. V roce 1953 skončila etapa uzavírání knihovny v letních měsících.²¹

V roce 1954 se Okresní lidová knihovna stala samostatně rozpočtujícím a hospodařícím zařízením. V roce 1955 zakoupila knihovnice Halfarová velké množství notového materiálu pro pěvecké a taneční soubory, zavedla rezervování knih podle přání čtenářů a nabízela donášení knih do rodin, podniků i nemocnice. Od ledna 1956 začala v knihovně pracovat paní Věra Prášková. V té době již ředitelka Halfarová se zúčastnila souvislého šestitýdenního knihovnického kurzu ve Štíříně, aby si doplnila praxi i teoretické vzdělání. Hudební škola spolu s Okresní lidovou knihovnou založila Klub přátel vážné hudby v Prachaticích. Knihovna v té době také disponovala velikou sbírkou gramodesek a notového materiálu. V roce 1957 získala Okresní lidová knihovna uznání od rady KNV v Českých Budějovicích v rámci soutěže „Budujeme vzornou lidovou knihovnu“.²² Od 1. ledna 1958 se v knihovně začal vybírat roční poplatek 3 Kčs a 1 Kčs za vydanou průkazku. Knihovnice zaměřovaly svou pozornost hlavně na propagaci usnesení strany a vlády a neustále prováděly očistu knihovního fondu.

---

²¹ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 16-19

²² soutěž BVLK existovala od roku 1950 a jejím cílem bylo podchytit iniciativu a tvořivý přístup knihovníků lidových knihoven v jejich každodenní činnosti za aktivního řízení NV pomocí společenských organizací, soutěž byla tříkolová – okresní, krajské, celostátní kolo, vyhodnocoval se obsah, činnost, umístění a spolupráce knihovny, podmínky soutěže se později měnily a probíhala až do roku 1990

Oddělení pro děti bylo přestěhováno do zrekonstruované místnosti v budově muzea. V prachatickém okrese fungovalo celkem 76 knihoven, které zásobovala knihami Okresní lidová knihovna.²³ 9. července 1959 vstoupil v platnost nový knihovnický zákon č. 53/1959 Sb. O jednotné soustavě knihoven. Tento zákon vycházel z principu centrálního řízení všech společenských oblastí státu, přičemž knihovny byly chápány jako důležitý a masový činitel socialistické výchovy. Základem jednotné soustavy knihoven byly knihovny lidové (místní, okresní a krajské) a ústřední knihovnou byla Státní knihovna České republiky.²⁴

V 60. letech nejenže byla povolna obnovována odborná úroveň knihoven, ale došlo i na výrazné ideologické uvolnění v jejich náplni. Politickovýchovnou funkci knihoven plnohodnotně doplňovaly i funkce vzdělávací a kulturní. Od 1. ledna 1960 byly zavedeny přihlášky do knihovny, což se negativně projevilo hlavně v dětském oddělení, kde poměrně významně poklesl počet čtenářů. V knihovně se též pořádaly různé kulturně výchovné akce, mezi nejúspěšnější patřily besedy se spisovateli Adolfem Branaldem a Rudolfem Kalčíkem. Okresní lidová knihovna se v tomto roce stala samostatným kulturním zařízením ONV v Prachaticích a plnila funkci ve smyslu zákona č. 53/1959 Sb. městské lidové knihovny a zároveň funkci střediska metodické a meziknihovní výpůjční služby pro všechny knihovny jednotné soustavy ve svém okrese OLK se skládala z pěti oddělení: půjčovna politické, odborné a krásné literatury pro dospělé, půjčovna pro děti a mládež, čítárna, hudební a metodický koutek, doplňovací oddělení a skladiště. K 31. prosinci 1961 byla dokončena celková revize knihovního fondu OLK Prachatice od roku 1950, při níž knihovnice zjistily, že chybělo celkem 4372 knih a brožur.

Po sloučení prachatického a vimperského okresu v roce 1961 měla OLK v roce 1962 již čtyři zaměstnance. Nicméně se stále potýkala s nedostatkem vhodných prostor a financí. Po vymalování knihovny byl dokonce úplně zrušen volný výběr a z čítárny, která byla přemístěna do dřívějšího malého skladiště, byla vytvořena půjčovna s částečným volným výběrem. Knihovní fond se neustále rozrůstal, proto knihovnice budovaly seznamy a katalogy pro jeho lepší přehlednost. Umístění knihovny stále ani v roce 1964 prostorově nevyhovovalo, v březnu se navíc muselo vystěhovat dětské oddělení a skladiště z budovy muzea. Toto omezení mělo vliv na pokles čtenářů a

²³ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 20-24

²⁴ *Sbírka zákonů Republiky československé*, roč. 1959, částka 22, vydáno dne 25. července 1959

výpůjček. I to zřejmě nakonec přimělo bytovou komisi MNV k rozhodnutí provedení asanace domu č. p. 71 v Husově ulici, kam by pak mohla být knihovna i se všemi odděleními přemístěna. 11. dubna 1965 nastoupil do OLK jako metodik Jan Horák (do té doby pracoval jako dobrovolný knihovník ve Vlachově Březí), který v září téhož roku zpracoval „Dlouhodobý plán rozvoje lidových knihoven jednotné soustavy okresu prachatického na léta 1966-1970“. Tento plán vycházel ze zákona č. 53/1959 Sb. o jednotné soustavě knihoven.²⁵

V průběhu července 1966 byla OLK během šesti týdnů přestěhována do nově zrekonstruovaného Husova domu. V knihovně prozatím plně fungovala dvě oddělení – pro děti a pro dospělé. 1. listopadu téhož roku se novým ředitelem stal Jan Horák. V červnu 1967 navázali prachatictí knihovníci spolupráci s knihovnou v sovětském Rogačevu. V roce 1968 v průběhu letních prázdnin provedli knihovníci komplexní revizi knihovního fondu, přičemž z fondu knihovny vyčlenili 2457 svazků do nedostačujícího fondu doplňovacího oddělení k rozesílání do vesnických lidových knihoven. V době rušných srpnových politických událostí se výrazně zvedla výpůjčka časopisů a hlavní zájem se soustředil na aktuální novinové články.²⁶

V 70. letech, v období tzv. normalizace, převládala ideologická funkce knihoven nad kulturně vzdělávací a informační funkcí, zaváděla se tuhá cenzura a docházelo k „čistkám“, při nichž se z knihoven vyřazovaly knihy pro socialistický režim nevhodných autorů. Činnost Okresní lidové knihovny v Prachaticích a střediskových knihoven vycházela z plánů práce zaměřených na plnění úkolů vyplývajících z usnesení sjezdů KSČ pro kulturně výchovnou práci. V roce 1971 nastoupila do funkce ředitelky OLK Helena Kotálová, k personálním změnám došlo i v oddělení pro děti a v oddělení pro dospělé. Pro potřeby studujících RSV a VUML byl pořízen nový regál s politickou literaturou.²⁷ 16. října 1973 odeslala ředitelka Okresní knihovny dopis školské a kulturní komisi, v němž navrhovala stanovení nového čtenářského poplatku. Pro děti a mládež byl poplatek úplně zrušen, dospělí čtenáři měli platit 5 Kč a důchodci 3 Kč ročně.²⁸ Podle usnesení ŠKK ONV č. 47/74 z 19. listopadu 1974 souhlasila školská a kulturní komise ONV s přesunutím výpůjčních dnů pro dospělé v Okresní knihovně na úterý a

---

²⁵ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 27-31

²⁶ tamtéž, s. 32-34

²⁷ tamtéž, s. 37

²⁸ SOkA Prachatice, Okresní knihovna Prachatice (1946-1995), inv. č. 4, kart. č. 1, nestránkováno

čtvrtek, vždy od 9:00 do 12:00 a od 13:00 do 18:00 hodin. Komise zároveň souhlasila se zrušením poplatků v Okresní knihovně od 1. ledna 1975 a totéž doporučovala provést prostřednictvím NV i v místních lidových knihovnách v okrese.²⁹ 25. února 1975 bylo v Okresní knihovně otevřeno nové oddělení politické literatury, které bylo vybaveno televizorem, gramofonem, magnetofonem a diaprojektorem. V oddělení pro dospělé vyčlenily knihovnice samostatný regál pro poezii a fond naučné literatury přebudovaly podle MDT.³⁰

V září 1977 získala Okresní knihovna do užívání sousední dům č. p. 70 v Husově ulici o dvou bytových jednotkách. Z prvního bytu po nezbytných úpravách později vzniklo oddělení pro dospívající mládež, druhý byt byl stále obýván nájemníky. Knihovnice začaly s novým členěním fondu dětského oddělení, přičemž fond rozdělily na naučnou literaturu řazenou podle MDT a beletrii, která byla řazena abecedně. V roce 1978 byla v oddělení pro dospívající mládež (jehož součástí bylo i hudební oddělení) vybudována velká bibliografická příručka a v hudebním oddělení byl doplněn fond o 577 gramodesek a 59 kazet. Vzhledem k problémům s rozvody elektřiny bylo toto oddělení uvedeno do plného provozu až v roce 1979. Činnost oddělení byla zaměřena především na učňovskou, dělnickou a zemědělskou mládež, na studenty škol II. cyklu v okrese a na vojáky ZVS. Od 1. ledna 1979 došlo u Okresní knihovny ke změně hospodaření, OK stala rozpočtovou organizací zřizovatele. Všechny profesionální a větší lidové knihovny v okrese měly vytvořené koutky politické literatury. Metodičky OK poskytovaly metodickou pomoc nižším stupňům knihoven, sledovaly jejich celkový stav a pomáhaly jim s přípravami do okresního kola soutěže BVLK.³¹

Ani v 80. letech se obraz knihoven příliš nezměnil, vláda ČSSR každoročně vytyčovala hlavní směry jejich kulturně výchovné činnosti, období normalizace stále pokračovalo. K postupnému uvolňování atmosféry došlo v druhé polovině 80. let. V letních měsících roku 1981 provedli pracovníci knihovny revizi knihovního fondu v oddělení pro dospělé a v oddělení pro dospělé.³² V roce 1982 měla knihovna již 13 zaměstnanců. Ředitelkou stále byla Helena Kotálová, kterou v roce 1985 ve funkci vystřídala Věra Stuchelová. Nová ředitelka OK se v říjnu téhož roku obrátila na MNV

---

²⁹ SOka Prachatice, Okresní knihovna Prachatice (1946-1995), inv. č. 4, kart. č. 1, nestránkováno

³⁰ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 40

³¹ tamtéž, s. 42-43

³² tamtéž, s. 49

s žádostí o pomoc při zřizování pobočky OK na 5. bytovém okrsku. Otevírací doba pobočky měla být dva dny v týdnu. Otevřít tuto pobočku se povedlo až o sedm let později. V roce 1986 navázala OK spolupráci se Státní knihovnou v Praze, z jejíchž materiálů připravily knihovnice cyklus besed k dějinám umění, speciálně k dějinám literatury. Jednalo se o komponované pořady s filmem, diapozitivy, magnetofonovými nahrávkami a živým slovem.

28. ledna 1987 byl vydán statut Okresní knihovny v Prachaticích. Od 1. dubna téhož roku nahradila Věru Stuchelovou na pozici ředitelky Vlasta Jůzková. V říjnu 1987 otevřela OK oddělení doplňování a zpracování fondů, jehož hlavním úkolem bylo zpracování knihovních fondů a katalogů. Toto oddělení zpracovávalo literaturu pro OK a MLK, včetně okresní katalogizace. 16. května 1988 byl uvolněn druhý byt v budově v Husově ulici č. p. 70, čímž knihovna získala další potřebné prostory ke svému rozvoji. Od listopadových událostí v roce 1989 výrazně poklesl zájem o služby oddělení politické literatury a v závěru roku 1989 bylo metodické a ekonomické oddělení přestěhováno do nové místnosti v č. p. 70.³³

---

³³ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 52-56

4. Rozvoj knihovny po roce 1990

90. léta přinesla do knihoven řadu změn, ať už to byla automatizace knihovnických systémů, nové informační a komunikační technologie, internet a řada dalších novinek z oblasti počítačů, databází a reprografických služeb.

4.1. Období 1990 – 1999

Výrazné společenské změny se postupně projeví i v činnosti Okresní knihovny v Prachaticích. 15. června 1990 nastoupila do funkce ředitelky OK PhDr. Yveta Dejmková, která přistoupila k celkové reorganizaci Okresní knihovny. V červenci a v srpnu byla započata komplexní revize knihovního fondu, v rámci které bylo přestěhováno, zrevidováno nebo nově zpracováno 68000 knihovních jednotek. Bylo zrušeno oddělení politické literatury a nově otevřena studovna společensko-vědní literatury, která se zároveň stala střediskem dokumentografických, faktografických a reprografických služeb a intenzivně začala budovat a zpracovávat fond regionální literatury. Součástí oddělení pro dospělé se stalo hudební oddělení a čítárna. Zcela nově bylo vybudováno z bytových prostor domu č. p. 70 oddělení pro děti. Z původních nevyhovujících prostor byl zřízen sklad knih pro dospělé čtenáře a zázemí pro pracovnice oddělení pro dospělé. K nákupu knih pro veřejné knihovny v okrese využívala OK finanční dotace z Okresního úřadu v Prachaticích. Z dotací byly rovněž vypláceny odměny pro dobrovolné knihovníky v obecních knihovnách.

V roce 1991 došlo k několika zásadním změnám. 1. března vydal OÚ v Prachaticích nový statut Okresní knihovny. Zároveň došlo ke změně hospodaření, když OK byla zřízena jako příspěvková organizace. 1. září schválil OÚ nový Organizační řád knihovny, který vytyčoval vnitřní uspořádání, základní vztahy a zásady řízení knihovny. K další změně došlo i v organizaci výpůjčního systému. Každý čtenář dostal pouze jeden čtenářský průkaz, se kterým mohl do všech oddělení knihovny. Vzhledem ke vzrůstajícím cenám informačních zdrojů se v knihovně zavedlo tzv. zápisné. Současně s ním byly i zvýšené poplatky za upomínky. Do června 1991 zaměstnávala OK i některé knihovnice střediskových knihoven. Po domluvě s příslušnými obecními úřady se podařilo tyto knihovnice převést včetně mzdových prostředků na rok 1991 na obce. Na podzim nastoupila ředitelka Dejmková na mateřskou dovolenou, řízení knihovny převzala zástupkyně Olga Seberová.

Během roku 1992 došlo k nárůstu cen knih, periodik, ale také energií a služeb. Tyto nepříjemné skutečnosti se promítly i v činnosti Okresní knihovny. Nejvíce byla postižena oblast doplňování potřebnou technikou. V prosinci 1992 otevřela OK svou první a zatím jedinou pobočku v Prachaticích. V pavilonu „D“ ZŠ Národní vzniklo za spolupráce s vedením školy menší oddělení pro děti. Výpůjční doba byla v úterý a ve čtvrtek, od 12:00 do 15:30 hodin.³⁴

„V průběhu roku 1993 se za přispění OÚ a MÚ v Prachaticích a hlavně za velké finanční pomoci Mgr. Krejčího z DSL Prachatice podařilo nainstalovat lokální počítačovou síť a zakoupit dva ze tří modulů automatického knihovního systému LANius.“³⁵ Vzhledem k tomu, že se knihovnice v obsluze počítače i prvního modulu LANia teprve postupně zaškolovaly, podařilo se do paměti systému do konce roku 1993 vložit přibližně 2500 knihovních jednotek. Druhý modul LANia – online katalog byl zprovozněn až koncem roku. Přestože zavedení výpočetní techniky přechod od klasických metod získávání, zpracování a zpřístupňování informačních pramenů nebylo jednoduchou záležitostí a šlo o skutečnost poměrně finančně náročnou, skládala se počítačová síť k 31. prosinci 1993 z jednoho serveru a pěti terminálových pracovišť. V průběhu roku se knihovna začala zviditelňovat v regionálním deníku *Listy Prachaticka*, v pravidelné sobotní rubrice „Knihy na nočním stolku“.³⁶ Vedení knihovny začalo pracovat na projektu Regionálního knihovnicko-informačního systému v okrese Prachatice. Tento projekt byl projednán se všemi zúčastněnými obecními úřady a byly podepsány dohody o spolupráci, které přesně vymezovaly práva a povinnosti zainteresovaných.³⁷

Od 1. ledna 1994 začalo účetní oddělení zpracovávat data na počítači v programu GORDIC. Pracovníci firmy TRIBAZE NETWORKS s.r.o. Prachatice provedli analýzu stávající počítačové sítě, navrhli potřebné změny sítě a odstranili potíže v původní přetížené síti. Díky tomu se povedlo rozšířit stávající síť o jeden počítač a jednu tiskárnu. Stále pokračovala automatizace knihovnických systémů a vlastní retrokonverze dat z klasické formy do elektronické databáze, do paměti počítače zvládly knihovnice za rok 1994 uložit 14998 záznamů. K dalšímu rozvoji systému byl zakoupen

---

³⁴ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 58-60

³⁵ PancEROVÁ, Alena. Pro knihu kam jinam než do knihovny, *Listy Prachaticka*, 20.11.1993, č. 60, s. 9

³⁶ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 61

³⁷ DejmKOVÁ, Yveta. Knihovnické vánoční zamyšlení, *Listy Prachaticka*, 27.12.1994, č. 302, s. 12

modul pro analytický popis události, modul komunikace a první modul byl rozšířen o vkládání dat audiovizuálních informačních zdrojů. 14. dubna 1994 byl vydán nový Organizační řád OK Prachatice.

V roce 1995 se knihovnice OK zapojily do činnosti profesního Svazu knihovníků a informačních pracovníků (SKIP). Hlavním úkolem roku 1995 bylo spuštění výpůjčního protokolu automatizovaného knihovnického systému LANius, který se v průběhu roku podařilo rozšířit o modul evidence periodik a komunikace. Počátkem roku 1995 byly obnoveny písemné dohody o spolupráci s obecními úřady, které zřizují veřejnou obecní knihovnu.³⁸ Knihovníci v těchto knihovnách byli zaměstnanci OÚ, výplatním střediskem byla do 31. prosince 1995 OK Prachatice.³⁹ Začátkem října 1995 byly spuštěny pro návštěvníky studovny OK dvě nové služby – databanka regionálních osobnostní a databanka analytického zpracování regionálního tisku, které byly vybudovány jako další subsystémy AKS LANius.⁴⁰ Zatímco do konce roku 1995 byla činnost okresní knihovny hrazena pouze z prostředků zřizovatele, tj. Okresního úřadu v Prachaticích, od roku 1996 se na financování podílelo i Město Prachatice, pro které knihovna plnila funkci městské knihovny. V listopadu 1995 schválilo prachatické zastupitelstvo po jednání s OÚ Prachatice knihovně příspěvek ve výši 1 milion korun.⁴¹

Od 1. ledna 1996 si každá obec a každá knihovna v okrese financovala svou činnost sama. 1. dubna 1996 vešel v platnost nový výpůjční řád, který upravoval ceny služeb a výši poplatků za upomínky. OK Prachatice se zařadila mezi zakládající členy Sdružení uživatelů knihovních systémů LANius, které vzniklo 6. června 1996 v Olomouci. Hlavním cílem Sdružení je vytvářet, provozovat, šířit a užívat souborný katalog (SKAT).⁴² V červnu téhož roku, za účasti řady hostů a spolupracovníků OK a zástupců firmy TRIBAZE NETWORKS s.r.o. byla knihovna jako druhá svého druhu v republice slavnostně napojena na mezinárodní datovou síť internet.⁴³ 26. října 1996 se u příležitosti stého výročí otevření první knihovny v Prachaticích a padesátého výročí znovuootevření knihovny po II. světové válce sešli v budově OK Prachatice profesionální i dobrovolní knihovníci z celého okresu. V průběhu setkání vystoupil se

³⁸ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 62-63

³⁹ Jilečková, Eva. *Roční výkaz o knihovně za rok 1995*

⁴⁰ Pancerová, Alena. O nových službách ve studovně, *Listy Prachaticka*, 24.10.1995, č. 249, s. 10

⁴¹ Malina, Václav. Příspěvek na provoz okresní knihovny považují prachatictí radní za neadekvátní, *Zemědělské noviny*, 29.11.1995, s. 5

⁴² Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 64-65

⁴³ Fuchs, Miroslav. Solí dneška jsou informace, *Listy Prachaticka*, 2.7.1996, č. 154, s. 12

svou přednáškou o historii města PhDr. Václav Starý, historii samotné knihovny pak přítomným hostů přiblížila ředitelka OK Prachatice PhDr. Yveta Dejmková.⁴⁴ V rámci oslav vyhlásila ředitelka od 1. do 8. listopadu 1996 týden bez pokut, kdy liknaví čtenáři měli možnost vrátit vypůjčené knihy bez finančních postihů.⁴⁵

Od 1. ledna 1997 začal platit nový výpůjční řád, který již obsahoval poplatky za speciální služby provedené na počítačích. Pro návštěvníky OK byl k dispozici počítač s přístupem do sítě internet. V první polovině roku dokončily knihovnice retrokonverze dat v beletrii pro dospělé, periodikách a regionální literatuře. K úplnému dokončení retrokonverze zbývaly pouze fondy ze skladu oddělení pro dospělé a fond AV médií. OK se stala garantem v projektech pro rozšíření internetu v okresních profesionálních knihovnách RISK.⁴⁶ 8. července byl zahájen provoz výpůjčního protokolu LANius. Každý čtenář dostal místo průkazky plastikovou kartu se svým jménem a čárovým kódem. Po nasnímání kódu scannerem bylo možné v počítači zjistit, které knihy jsou vypůjčené, zamluvené, systém hlídal dobu výpůjček a určoval pokutu v případě, že nebyla kniha včas vrácena. V případě potřeby bylo možné vytisknout seznam knih, které měl čtenář vypůjčené. Výhodou tohoto programu bylo kromě zkvalitnění služeb čtenářům i mnoho statistických funkcí pro vlastní činnost knihovny.⁴⁷

K 31. březnu 1998 skončila ve funkci ředitelky OK PhDr. Yveta Dejmková. Od 1. dubna do 30. září tuto funkci vykonávala, jako zástupce statutárního orgánu, Jana Sýkorová. Od 1. října nastoupila na místo ředitelky OK Ing. Jana Žlábková. V tomto roce byl poprvé v oddělení RSKIS veden statistický deník na počítači.⁴⁸ V říjnu byl v oddělení pro děti zprovozněn počítač s nainstalovaným obrázkovým katalogem. Dětem byly k dispozici také diskety s encyklopediemi Ameriky a Evropy.⁴⁹

V roce 1999 absolvovala pracovnice oddělení zpracování fondů školení ke katalogizačním pravidlům AACR2. Díky zapojení do souborného katalogu SKAT, do kterého knihovnice OK pravidelně přispívaly svými záznamy, stoupl počet výpůjček provedených přes MVS na 920. Změnou statistického vykazování prolongací, které sledoval nový počítačový program, došlo rovněž k nárůstu celkového počtu výpůjček,

---

⁴⁴ Amortová, Jana. Oslavovali sté výročí otevření, *Listy Prachaticka*, 29.10.1996, č. 250, s. 11

⁴⁵ Amortová, Jana. Vraťte knihy bez pokuty, *Listy Prachaticka*, 24.10.1996, č. 247, s. 10

⁴⁶ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 65

⁴⁷ Dostupné z: http://www.prachatice.eu/sites/default/files/docs/kronika/kronika_1997.pdf

⁴⁸ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 66

⁴⁹ Dostupné z: http://www.prachatice.eu/sites/default/files/docs/kronika/kronika_1998.pdf

oproti předchozímu roku 1998 o téměř jednu třetinu, na 155993. Ve spolupráci se ZUŠ byly vyzdobeny chodby před oddělením pro děti. Žáci výtvarného oddělení ZUŠ namalovali ilustrace z dětských knih přímo na stěny chodeb.⁵⁰

4.2. Období 2000 – 2012

V počátku prvního desetiletí 21. století si OK v Prachaticích prožila nelehkou zkoušku – dvojího stěhování, zapojovala se do různých programů a akcí, přešla na nový knihovní program Clavius. Po zrušení okresních úřadů se novým zřizovatelem knihovny stal MÚ Prachatice a knihovna změnila svůj název na Městskou knihovnu Prachatice.

Začátkem roku 2000 vytvořil Ing. Jaromír Bžoch, který v knihovně vykonával civilní službu, novou verzi webových stránek knihovny. V červenci 2000 provedly knihovnice pomocí systému LANius poprvé automatizovaně revizi knihovního fondu OK. Ve studovně byly návštěvníkům knihovny k dispozici dva počítače s přístupem na internet. Do oddělení pro děti a mládež byl zakoupen nový výpůjční pult. V průběhu roku 2000 se OK zapojila do programů „VISK“ a „Knihovna 21. století“ a do projektu „Česká knihovna“. Pro knihovníky regionálních knihoven připravily knihovnice OK školení o katalogizačních pravidlech AACR2.⁵¹

Od ledna 2001 došlo k rozšíření výpůjční doby v oddělení pro dospělé o polední pauzu. Dospělí čtenáři tak mohli navštěvovat knihovnu od úterý do pátku vždy od 9:00 do 17:00 hodin.⁵² V průběhu července až září 2001 byla OK zavřená. Během této pauzy v oddělení pro dospělé zaktualizovaly a přesignovaly knihovnice fond naučné literatury podle nových třídniců MDT. Od července do října téhož roku proběhla v budově knihovny č. p. 71 generální rekonstrukce elektroinstalace a počítačové sítě.⁵³ 29. června 2001 byl parlamentem ČR schválen zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon).⁵⁴

V březnu 2002 se OK zapojila do informační kampaně „Březen – měsíc internetu“. Každé březnové pondělí od 9:00 do 12:00 se ve studovně OK konal kurz práce s internetem. V oddělení pro děti a mládež připravily knihovnice program „Jarní

⁵⁰ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 67

⁵¹ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 69

⁵² Malina, Václav. Kulturní instituce plánují pořady pro rockery i dřevorubce, *Radniční list*, 2001, roč. 3, č. 2, s. 1

⁵³ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 70

⁵⁴ Dostupné z: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=03_Leg/01_LegPod/Zakon257.htm

prázdniny v knihovně s Internetem“.⁵⁵ V červenci 2002 informovala ředitelka OK Ing. Jana Žlábková veřejnost o plánovaném stěhování knihovny do nově zrekonstruovaných prostor v budově č. p. 43 na Velkém náměstí v Prachaticích, které bylo naplánované na konec roku 2002.⁵⁶ 24. října 2002 se v budově č. p. 43 uskutečnil „Den otevřených dveří“. Začátkem listopadu 2002 byla tato budova dovybavena novým knihovnickým nábytkem, regály, výpůjčními pulty, k nově vybudované datové síti bylo připojeno 40 počítačů. Od 11. listopadu 2002 byla OK i s pobočkou v ZŠ Národní uzavřena a začalo stěhování. Do nového se stěhovalo oddělení pro dospělé a studovna. Do jimi uvolněných prostor se mělo přestěhovat oddělení pro děti a mládež. V prosinci 2002 prohlásil přednosta OÚ v Prachaticích RNDr. Karel Škácha, že budova č. p. 43 je v majetku státu a do konce roku 2002 nebude převedena na město.⁵⁷

V rámci reformy veřejné správy ukončil 31. prosince 2002 svou činnost Okresní úřad v Prachaticích. Od 1. ledna 2003 se zřizovatelem knihovny stal Městský úřad Prachatic.⁵⁸ 8. ledna 2003 MÚ Prachatic požádal Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových o dodatečný převod budovy č. p. 43 na město Prachatic. 5. února 2003 informoval zástupce Prachatic ministr kultury Pavel Dostál, že vlastník objektu, tedy stát, budovu č. p. 43 na město nepřevede a místo knihovny v ní plánuje zřídit muzeum loutek.⁵⁹ Mezitím rada města na svém zasedání 22. ledna 2003 odvolala z funkce ředitelky OK Ing. Janu Žlábkovou a vyhlásila výběrové řízení na nového ředitele OK. 12. února 2003 se rada města opět zabývala knihovnou a vyjádřila souhlas s přejmenováním na Městskou knihovnu Prachatic.⁶⁰ Den předtím, 11. února 2003 se začalo se stěhováním knih zpět do původních prostor v Husově ulici. To se s velkým pracovním nasazením všech knihovnic a zaměstnanců Technických služeb města podařilo během dvou týdnů a 25. února 2003 byla již knihovna opět otevřena pro veřejnost.⁶¹ 12. března 2003 rozhodla rada města o jmenování Mgr. Hany Mrázové do funkce ředitelky Městské knihovny Prachatic, a to k 1. dubnu 2003.⁶² 24. března 2003 schválili zastupitelé města zřizovací listinu Městské knihovny Prachatic, vymezili její hlavní účel a k tomu odpovídající předměty činnosti. Od 3. května byla rozšířena

⁵⁵ Kulturní a společenský servis na březen 2002, *Radniční list*, březen 2002, roč. 4, č. 3

⁵⁶ Žlábková, Jana, Čtenáři se letos dočkají supermoderní knihovny, *Radniční list*, roč. 4, 2002, č. 7, s. 1

⁵⁷ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 90

⁵⁸ tamtéž, s. 72

⁵⁹ tamtéž, s. 91

⁶⁰ Ze zápisu z jednání rady města ze dne 12. února 2003, *Radniční list*, roč. 5, 2003, č. 3, příloha 4

⁶¹ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 91

⁶² Malina, Václav. Na slovíčko... *Radniční list*, roč. 5, 2003, č. 4, s. 4

vypůjční doba, poprvé bylo možno navštívit knihovnu i v sobotu, a to v době od 9:00 do 12:00 hodin. V květnu 2003 bylo zřízeno grafické pracoviště, jehož pracovnice měla za úkol vytvářet propagační materiály knihovny. Starala se také o novou službu čtenářům, tzv. „Kalamář přání, námětů a postřehů“. V červnu téhož roku byl do vstupních prostor knihovny nainstalován nový výstavní systém, který tvoří 13 výstavních panelů a 6 vitrín ve tvaru otevřené knihy. Od 1. září 2003 byla zavedena donášková služba, jejíž podstatou je donášení knih zdravotně postiženým občanům a seniorům až domu.⁶³ V září 2003 darovala Městská knihovna Prachatice vazební věznicí v Českých Budějovicích celkem 2200 knih vyřazených při poslední revizi.⁶⁴ V průběhu roku navázala Městská knihovna Prachatice spolupráci s Okresní knihovnou v německém Freyungu⁶⁵ a rakouském Mauthausenu.⁶⁶

V březnu 2004, v rámci akce „Březen – měsíc internetu“, nabídla Městská knihovna zájemcům lekce „Internet pro začátečníky“. 2. dubna 2004 se v oddělení pro děti a mládež konala „Noc s Andersenem“. Jednalo se o čtvrtý ročník akce, kterou pořádal Klub dětských knihoven SKIP, a do které bylo zapojeno mnoho knihoven z celé republiky.⁶⁷ Od 13. dubna 2004 nabízela studovna MĚK Prachatice nové služby – možnost vypůjčení DVD s kopiemi týdenních reportáží natočených studiem JVP pro prachatickou kabelovou TV a videokazety s reportážemi z významných událostí a akcí, které zachycují životy lidí v prachatickém regionu.⁶⁸ Městská knihovna v tomto roce úspěšně zažádala o následující grantové programy – program podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven, program Česká knihovna, program Knihovna 21. století a program Veřejné informační služby knihoven – VISK 3, který byl zpracován za spolupráce s firmou LANius Tábor a s firmou Transoft a.s. České Budějovice. Díky obdržení grantu z programu VISK 3 od Ministerstva kultury přešla MĚK Prachatice v říjnu 2004 v rámci akce Týden knihoven ze systému LANius na nový knihovnický systém Clavius, který umožnil pracovat více knihovníkům se stejnými záznamy současně.⁶⁹

---

⁶³ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 72-73

⁶⁴ Malina, Václav. Vězni dostali knihy, *Radniční list*, roč. 5, 2003, č. 10, s. 5

⁶⁵ tamtéž, s. 6

⁶⁶ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 74

⁶⁷ Malina, Václav. Internet využívají studenti i důchodci, *Radniční list*, roč. 6, 2004, č. 3, s. 1

⁶⁸ Mrázová, Hana. Knihovna nabízí také DVD a videokazety, *Radniční list*, roč. 6, 2004, č. 5, s. 7

⁶⁹ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 77

V roce 2005 se v Městské knihovně podařilo stabilizovat situaci po přechodu na systém Clavius a odstranit problémy, které se po přechodu objevily. V létě byla k síti knihovny a internetu také připojena pobočka v ZŠ Národní.⁷⁰ V březnu 2005 se konala akce „Březen - měsíc internetu“. Pro zájemce bylo připraveno školení, jak bezpečně nakupovat po internetu včetně placení kartou.⁷¹ Koncem dubna 2005 připravila MěK pro žáky prvních tříd všech základních škol z Prachatic akci „Pasování čtenářů“. Smyslem 1. ročníku projektu, kterého se zúčastnilo přes sto dětí, byla podpora rozvoje dětského čtenářství.⁷² Od 1. července do 7. srpna 2005 byla všechna oddělení MěK Prachatice uzavřena z důvodu revize knihovního fondu. Pobočka při ZŠ Národní byla zavřena po celou dobu letních prázdnin.⁷³ V druhé polovině srpna 2005 provedli pracovníci táborské firmy LANius upgrade systému Clavius pro SQL a na celý systém připojili také oddělení pro děti a mládež v ZŠ Národní. Díky tomuto systému mohli čtenáři zjistit, zda je kniha, kterou si vybrali, k dispozici, případně ve kterém oddělení se nachází.⁷⁴ V říjnu se v MěK konal již tradiční „Týden knihoven“, který zakončila noční akce pro děti „Slavíme s Večerníčkem“ spojená se soutěžemi, hraním, čtením a vařením dortu.⁷⁵ Pro dětské čtenáře byla od 1. listopadu 2005 v oddělení pro děti a mládež spuštěna „Čtenářská liga“, která byla zahrnuta do programu rozvoje dětského čtenářství. Svým jménem tuto akci zaštitily Město Prachatice a Albatros Prachatice s.r.o. V roce 2005 MěK Prachatice žádala a uspěla v grantových programech, mj. Česká knihovna, VISK 3 a Knihovna 21. století.⁷⁶

V roce 2006 slavila MěK Prachatice tři důležitá výročí: 110 let od otevření první české spolkové knihovny pro veřejnost, 85 let od založení české veřejné knihovny podle prvního knihovnického zákona a 60 let od znovuotevření veřejné městské české knihovny po druhé světové válce v Prachaticích. V lednu 2006 se uskutečnila návštěvností velmi úspěšná výstava houslisty Pavla Šporcla „O sobě“. Březen se nesl ve znamení známé akce „Březen – měsíc internetu“. Pro děti byla připravena akce

---

⁷⁰ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 79

⁷¹ Koblenc, Václav. Knihovny nabízejí internet zdarma, *Mladá fronta Dnes*, roč. 16, 3.3.2005, č. 52, s. C/9

⁷² Raczký, Lukáš. Knihovnice pasují školáky z prvních tříd na čtenáře, *Listy Prachaticka*, 27.4.2005, č. 98, s. 15

⁷³ Kalíšková, Gabriela. Knihovna bude mít revizi, mění proto výpůjční dobu, *Listy Prachaticka*, 27.5.2005, č. 124, s. 19

⁷⁴ Rychtaříková, Petra. Nový počítač prozradí, zda je knížka k dispozici, *Listy Prachaticka*, 23.8.2005, č. 197, s. 14

⁷⁵ Koblenc, Václav. Knihovny odpustí pokuty, *Mladá fronta Dnes*, roč. 16, 1.10.2005, č. 230, s. C/4

⁷⁶ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 80

„S pavoučkem knihovníčkem na net“ a pro dospělé „Na úřad přes internet“. Z důvodu velkého nárůstu zájmu veřejnosti o služby internetu v knihovně došlo k navýšení rychlosti připojení na 512 kpbs.⁷⁷ Většina ze 149 akcí pořádaných MěK Prachatice v roce 2006 byla určena dětem. Březen uzavřel třetí ročník akce „Noc s Andersenem“, 5. dubna 2006 byla za účasti herce Stanislava Zindulky a spisovatele Pavla Vrány v oddělení pro děti a mládež otevřena „Čítárna u Čerta s knihou“. V říjnu 2006 se oddělení pro děti a mládež zapojilo do akce pořádané Svazem českých knihkupců a nakladatelů Svět knihy a nakladatelstvím Albatros nazvané „Rosteme s knihou“.⁷⁸ 17. a 18. května 2006 proběhlo v Radničním sále a obřadní síni již druhé pasování čtenářů, kterého se zúčastnilo dohromady 127 dětí ze všech čtyř základních škol. Slavnostního aktu se ujal starosta města Jan Bauer a spisovatelka Ivona Březinová. Na pasovacím glejtu měly děti mimo jiné napsáno: „Měj v úctě slovo, ochraňuj knížky. Statečně a čestně, jako rytíř, bij se za všechno dobré, co je v nich psáno“.⁷⁹ Od srpna 2006 začalo v budově č. p. 43 na Velkém náměstí oficiálně fungovat Muzeum české loutky a cirkusu. Definitivně tak padl záměr města nastěhovat do těchto prostor Městskou knihovnu.⁸⁰ V říjnu 2006 MěK Prachatice zahájila provoz čtecí lupy, která je velkým přínosem pro všechny zrakově postižené čtenáře. Pořízení čtecí lupy se podařilo pomocí úspěšné žádosti v grantovém programu Knihovna 21. století – Odstranění bariér ze života zrakově postižených.⁸¹ 25. října 2006 se v Radničním sále konala historicky první „Konference veřejného knihovnictví v Prachaticích“, jejímž cílem bylo důstojné připomenutí vzniku veřejného knihovnictví v Prachaticích.⁸²

Na základě úspěšné žádosti o grant z projektu Internetizace knihoven Ministerstva informatiky ČR, byla v MěK zřízena stanice Veřejného internetu. Od 1. ledna 2007 byl ve studovně i v oddělení pro děti a mládež internet pro veřejnost zcela zdarma. Zároveň od 1. ledna 2007 začal platit nový výpůjční řád schválený Radou města, který reagoval na novelu autorského zákona. Půjčovat videokazety a DVD šlo pouze prezenčně, výjimku tvořily videa a DVD ze studia JVP, na jejichž půjčování měla MěK smlouvu

---

⁷⁷ Dostupné z: http://www.prachatice.eu/sites/default/files/docs/kronika/kronika_2006.pdf

⁷⁸ Mrázová, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*, s. 83

⁷⁹ Mrázová, Hana. Rytířka Řádu krásného slova pográtuluje celoživotním čtenářům, *Radniční list*, roč. 8, č. 5, s. 2

⁸⁰ Fuchs, Miroslav. Půjde knihovna do hasičárny?, *Listy Prachaticka*, 21.8.2006, č. 194, s. 7

⁸¹ Marek, Lukáš. Díky nové lupě čtou i zrakově postižení, *Listy Prachaticka*, 6.10.2006, č. 233, s. 10

⁸² Malina, Václav. Pasování čestných čtenářů zahájilo knihovnickou konferenci, *Radniční list*, roč. 8, č. 12, s. 3

přímo s autorem.⁸³ V březnu 2007 se MěK jako jedna z prvních institucí aktivně zapojila do kampaně „Celé Česko čte dětem“. Pozvání přijali a dětem četli z knih regionálních autorů herci Saša Rašilov, Vanda Hübnerová a Tomáš Petřík.⁸⁴ Kromě této kampaně se v březnu 2007 konala známá akce „Březen – měsíc internetu“, téma pro děti bylo „Internet je můj kamarád“, pro dospělé „Internet pro začátečníky“. Březen ukončila tradiční „Noc s Andersenem“. Na 28. a 29. května 2007 přichystala MěK pro 156 dětí ze základních škol v Prachaticích slavnostní pasování na čtenáře, které se konalo v Radničním sále. Za přítomnosti místostarosty Martina Malého a vedoucí odboru kultury, školství a cestovního ruchu Růženy Štemberkové byly děti pasované na čtenáře spisovatelkou Petrou Braunovou. Na celou akci v plné zbroji dohlíželi členové skupiny historického šermu Uther. Pracovnice knihovny nezapomínaly ani na seniory. Ve spolupráci se seniorským občanským sdružením Prachatice v září a říjnu 2007 proběhl „Hudební podzim s knihovnou“.⁸⁵ V týdnu od 1. října do 7. října 2007 se MěK již podesáté zúčastnila Týdne knihoven s celostátním mottem „Knihovnická bašta“. Návštěvníci knihovny se tak mohli setkat se zajímavými hosty, např. s Valérií Zawadskou, Ivo Jahelkou, Janem Přeučilem a Evou Hruškovou. Po celý týden platila pro zapomětlivé čtenáře amnestie všech upomínek.⁸⁶

Také v roce 2008, který MěK pojala jako rok Karla Klostermanna – v roce 2008 totiž uplynulo 160 let od jeho narození a zároveň 85 od jeho úmrtí, připravily pracovnice knihovny velké množství kulturních, vzdělávacích a výchovných akcí. V únoru se knihovna již podruhé zapojila do celorepublikové akce „Celé Česko čte dětem“, kdy z knihy Karla Klostermanna *Robinson na Otavě* dětem četli herci Pavel Liška a Josef Polášek. Do poloviny března trvala úspěšná výstava „Karel Klostermann – spisovatel Šumavy“ a konec měsíce patřil tradiční „Noci s Andersenem“. Čtvrté pasování prvňáčků na čtenáře se konalo 28. a 29. dubna 2008 za účasti spisovatelky Daniely Krolupperové a skupiny historického šermu Uther. 11. června 2008 proběhl první ročník akce „Na kolech po knihovnách regionu“. Od 30. června do 4. července 2008 se v rámci Prázdninového pasu konal „Týdenní tábor s knihovnou“, jednalo se o dopolední výlety spojené s pověstmi, soutěžemi a čtením. Výstavní prostory knihovny patřily

---

⁸³ Jilečková, Eva. Novinky z knihovny: internet zdarma, omezení půjčování DVD, *Radniční list*, roč. 9, č. 2, s. 5

⁸⁴ Malina, Václav. Známí herci četli dětem díla regionálních autorů, *Radniční list*, roč. 9, č. 4, s. 2

⁸⁵ Dostupné z: http://www.knih-pt.cz/index.html?p=archiv_2007

⁸⁶ Mrázová, Hana. Knihovna „navařila“ baštu, *Radniční list*, roč. 9, č. 11, s. 4

v září a říjnu 2008 výstavě divadelního spolku ŠOS – „80 let ochotnického divadla v Prachaticích“. V říjnovém Týdnu knihoven proběhl čtecí maraton s Josefem Ladou. Podzimní akce patřily seniorům – v říjnu začal druhý ročník „Hudební podzim s knihovnou“, v listopadu „Dny poezie“. V průběhu roku se ještě děti setkávaly v „Čítárně U Čerta s knihou“, maminky s nejmenšími dětmi navštěvovaly „Klub maminek.“⁸⁷ V červenci 2008 se v Prachaticích opět začalo mluvit o možnosti stěhování knihovny, jejíž prostory jsou čím dál víc nevyhovující. 23. července 2008 uvedl starosta města Ing. Bauer, že město oficiálně projevilo zájem o budovu Komerční banky, která by měla být na prodej a do které by po nezbytných úpravách mohla být knihovna přestěhována.⁸⁸ Ale 25. srpna 2008 Zastupitelstvo města na svém 24. zasedání dne 25. srpna 2008 odkup budovy Komerční banky neschválilo a uložilo starostovi města Ing. Bauerovi informovat o usnesení zastupitelstva představitele Komerční banky.⁸⁹ Mezitím v průběhu letních prázdnin byla za téměř 900000 Kč opravena fasáda a střešní část domu č. p. 70, který tímto získal zpět svou historicky doložitelnou klasicistní tvář.⁹⁰ Na zasedání Rady města dne 22. září 2008 vzala RM na vědomí Pracovní řád MěK Prachatice a zároveň schválila Organizační a pracovní – provozní řád MěK Prachatice s účinností od 1. října 2008.⁹¹

Ani rok 2009 se příliš nelišil od minulého roku. Pracovnice knihovny opět připravily velké množství kulturních, vzdělávacích i výchovných akcí. Výstavní prostor ve vstupním vestibulu byl opět plně využit, s velkým úspěchem se setkaly výstavy Tomáše Hibi Matějčeka „Současný český komiks“, karikatury Miroslava Bartáka „Náš dům zní smíchem VI.“, a „Příroda očima Šumaváka“ od Ing. Aloise Pavlíčka, Ph.D. V březnu 2009 se konala akce „Celé Česko čte dětem“, 3. dubna 2009 strávily vybrané děti v knihovně „Noc s Andersenem“, 12. a 13. května 2009 byly prachatictí prvňáčci pasováni na čtenáře od spisovatele Michala Černíka. 6. června 2009 se uskutečnil druhý ročník akce „Na kolech po knihovnách regionu“, tentokrát s automobilovými a motocyklovými veterány. „Týden knihoven“ se tradičně konal v říjnu a konec roku 2009 patřil akci „Hudební podzim s knihovnou“.⁹² V jarních měsících roku 2009 se podařilo zrekonstruovat bývalou klubovnu, která byla několik let uzavřena. Knihovna

⁸⁷ Dostupné z: http://www.knih-pt.cz/index.html?p=archiv_rok&Y=2008

⁸⁸ Dostupné z: http://prachaticky.denik.cz/zpravy_region/mestska-knihovna-ma-nadeji20080724.html

⁸⁹ Ze zápisu zasedání ZM Prachatice 25. srpna 2008, *Radniční list*, roč. 10, 2008, č. 10, příloha 2

⁹⁰ Jurčo, Antonín. Fasáda knihovny nově získala stoletou tvář, *Radniční list*, roč. 10, 2008, č. 9, s. 4

⁹¹ Dostupné z: http://www.prachatice.eu/sites/default/files/docs/kronika/kronika_2008.pdf

⁹² Dostupné z: http://www.knih-pt.cz/index.html?p=archiv_rok&Y=2009

tak získala další cenné prostory k pořádání nejrůznějších besed, školení, výstav.⁹³ 7. září 2009 v oddělení pro děti a mládež pokřtila ředitelka MěK Mgr. Hana Mrázová spolu s vedoucí odboru kultury, školství a cestovního ruchu Mgr. Růženu Štemberkovou „Dětský web“, který se stal součástí webových stránek knihovny. Zároveň zde byly pro potřeby dětí zprovozněny dva nové počítače. Celkové náklady se vyšplhaly k 90000 Kč.⁹⁴ Část z těchto nákladů pokryla přidělená dotace 59000 Kč z programu Veřejné informační služby knihoven – VISK3: Dětský portál a jeho příslušenství.⁹⁵ Na závěr roku přichystala knihovna čtenářům dvě nové služby – první byla možnost vypůjčení si dioptrických brýlí na čtení, pokud si návštěvník své zapomněl a druhá služba byla možnost v případě deště vypůjčit si na cestu domů deštník. Každý deštník byl opatřen kódem a čtenář ho měl při odchodu z knihovny evidován na „účetence“, která svým způsobem připomínala pokladní lístek. Každý čtenář na něm našel informace: co si vypůjčil, do kdy to měl vrátit a jaká byla finanční hodnota jeho výpůjčky.⁹⁶

Na konci roku 2010 bylo v MěK Prachatice registrováno 1974 čtenářů⁹⁷, knihovní fond tvořilo 91846 knihovních jednotek.⁹⁸ V období od 12. července do 6. srpna 2010 byla MěK Prachatice uzavřena z důvodu revize knihovního fondu. Výsledkem revize bylo 386 nezvěstných svazků.⁹⁹ I v tomto roce připravily knihovnice velké množství akcí – 83 kulturních a 67 výchovných. Ve vstupních prostorách knihovny se konaly úspěšné výstavy, např. UNICEF, ZOO Ohrada, Zlatá stezka v knihovně, Naše hlavy a Tajemná tvář Karla Hynka Máchy. Pro děti byla připravena řada akcí, v březnu „Celé Česko čte dětem“ a pro vítěze Čtenářské ligy „Noc s Andersenem“, koncem května již po šesté proběhlo „Pasování čtenářů“ a v prosinci „Romano Suno“. Nechyběly ani pravidelné akce „Čítárna u Čerta s knihou“, „Klub maminek“ a „Pojďte s dětmi do knihovny“. Pro dospělé návštěvníky knihovny byla přichystána řada besed, autorských čtení, konal se „Hudební podzim s klubovnou“, „Akademie zdraví“, v říjnu tradiční „Týden knihoven“ a v průběhu roku se několikrát v klubovně MěK Prachatice sešel „Klub přátel knihovny“.¹⁰⁰ V rámci zkvalitnění poskytovaných služeb se MěK

⁹³ Vlček, Lukáš. Knihovna čeká další čtenáře, nabídne jim větší prostory, *Prachatický deník*, roč. 19, 19.3.2009, č. 66, s. 2

⁹⁴ Dostupné z: http://prachaticky.denik.cz/zpravy_region/pt_knih_web20091007.html

⁹⁵ Mrázová, Hana. *Výroční zpráva Městské knihovny Prachatice 2009*, s. 26

⁹⁶ Dostupné z: http://prachaticky.denik.cz/zpravy_region/pt_knihnov20091230.html

⁹⁷ Mrázová, Hana. *Výroční zpráva Městské knihovny Prachatice 2010*, s. 23

⁹⁸ tamtéž, s. 12

⁹⁹ tamtéž, s. 13

¹⁰⁰ Dostupné z: http://www.knih-pt.cz/index.html?p=archiv_rok&Y=2010

Prachatice společně s Městem Prachatice, Domovem seniorů Mistra Křišťana a STROOM Dub podílela na projektu „Do cukrárny s knihou“, který byl zahájen 29. července 2010 slavnostním otevřením „Literární kavárny“ v Domově seniorů Mistra Křišťana. Návštěvníci kavárny si zde mohou vypůjčit knihu nebo časopis z fondu MěK Prachatice, která kromě části svého fondu poskytla také počítač s připojením na internet. Tato služba není určena jen obyvatelům domova seniorů, ale i návštěvníkům z blízkého okolí, kteří vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemohou navštěvovat knihovnu ve městě.¹⁰¹

V roce 2011 oslavilo prachatické knihovnictví hned tři výročí najednou. 115 let od otevření první české spolkové knihovny pro veřejnost, 90 let od zřízení české veřejné knihovny podle prvního knihovnického zákona a 65 let od znovuootevření Veřejné městské knihovny v Prachaticích po druhé světové válce. U příležitosti těchto oslav se ve výstavní hale MěK Prachatice od 6. září do 7. listopadu 2011 uskutečnila výstava „Historie knihovnictví v Prachaticích“, 16. září 2011 se v Národním domě v Prachaticích konala Knihovnická konference a 17. září 2011 proběhl čtvrtý ročník akce „Na kolech po knihovnách regionu“. Tentokrát to bylo vlakem ECCE LIBRI a trasa vedla z Tábora, přes Prachatice až do Nového Údolí.¹⁰² Jedním z témat Knihovnické konference byly současné provozně i kapacitně nedostačující prostory Městské knihovny v Prachaticích. Starosta města Prachatice Ing. Malý zde poprvé připustil myšlenku o rekonstrukci bývalé hasičské zbrojnice v Lázeňské ulici, kam by se MěK Prachatice mohla v budoucnu přestěhovat.¹⁰³ V roce 2011 získala MěK Prachatice grant 86000 Kč od Ministerstva kultury ČR z programu Veřejných informačních služeb knihoven – VISK3. Z tohoto grantu pořídila v roce 2011 MěK Prachatice nový on-line veřejně přístupný knihovní katalog OPAC 2.0 Carmen.¹⁰⁴ Značný nárůst návštěvnosti v tomto roce zaznamenaly webové stránky knihovny. Přihlásilo se k nim 128480 návštěvníků, kteří zde mohli nalézt základní informace o knihovně i v anglickém, německém a ruském jazyce. Dálkového přístupu do online katalogů, do výpůjčního protokolu nebo přístupu do databází elektronických zdrojů využilo 9431 návštěvníků.¹⁰⁵

---

¹⁰¹ Štěpánek, Radek. Do kavárny už nebude lákat jen čaj a zákusky, ale také kvalitní počtení, *Prachatický deník*, roč. 19, 4.8.2010, č. 179, s. 2

¹⁰² Mrázová, Hana. Prachatické knihovnictví oslaví výročí konferenci a speciálním vlakem, *Radniční list*, roč. 13, č. 9, s. 2

¹⁰³ Štěpánek, Radek. Knihovna se už na náměstí nevrátí, *Prachatický deník*, 20.9.2011, č. 221, s. 3

¹⁰⁴ Mrázová, Hana. Grantové peníze pomáhají knihovně zlepšit nabídku, *Radniční list*, roč. 13, č. 6, s. 2

¹⁰⁵ Mrázová Hana. *Výroční zpráva Městské knihovny Prachatice 2011*, s. 22

V roce 2011 připravili pracovníci MěK Prachatice 177 kulturních a vzdělávacích akcí. Nechyběly tradiční akce „Celé Česko čte dětem“, „Noc s Andersenem“, „Pasování čtenářů“, „Čítárna u Čerta s knihou“, „Pojďte s dětmi do knihovny“, „Na kolech po knihovnách regionu“, „Týden knihoven“, „Hudební podzim s knihovnou“ a mnoho dalších. Objevily se i nové, pravidelné akce, např. „PONK – pondělní odpoledne nad knihou“ a „Tvořivé středy“ se Zdenkou Lebedovou.¹⁰⁶ V Literární kavárně v Domově seniorů Mistra Křišťana se konaly besedy s řadou zajímavých hostů, představil se zde např. psychiatr a spisovatel MUDr. Jan Cimický, socioložka a publicistka PhDr. Jiřina Šiklová nebo televizní hlasatelka a moderátorka Kamila Moučková.¹⁰⁷

V roce 2012 přichystala MěK Prachatice pro své čtenáře dvě novinky. Tou první byly dvě elektronické čtečky knih Amazon Kindle 4. Každá čtečka obsahovala přes 200 různých knižních titulů od 44 českých a zahraničních spisovatelů. Jednalo se zatím o volná díla, která už měla tzv. prošlá autorská práva. Přesto měli čtenáři možnost ve čtečce najít kompletní tvorbu Jaroslava Haška nebo Karla Čapka. Vypůjčit si čtečku mohl pouze registrovaný čtenář knihovny starší 18 let, který neměl vůči knihovně žádné pohledávky. Výpůjční doba byla 14 dní a zájemce musel složit vratnou kauci 500 Kč.¹⁰⁸ Druhou novinkou bylo pořízení Biblioboxu. Tato plechová schránka byla umístěna v Zahradní ulici vedle bašty Helvít. Cílem této služby bylo ulehčení vrácení vypůjčené knihy, časopisu nebo jiného knihovního dokumentu v případě, že čtenáři z jakéhokoliv důvodu nemohli vrátit půjčený dokument během řádné provozní doby knihovny. Pracovnice knihovny vždy každý pracovní den ráno vložené dokumenty z Biblioboxu vyzvednou a v knihovně je čtenářům z jejich konta odepíší.¹⁰⁹

Začátkem února 2012 potvrdil starosta Prachatic Ing. Malý záměr vedení města využít budovu hasičské zbrojnice pro potřeby Městské knihovny. Dle jeho slov byla nemovitost v dobrém stavebně technickém stavu a případnou rekonstrukcí a přístavbou by knihovna mohla získat až 1500 m² prostoru. Současné prostory mají rozlohu okolo 400 m². Zpracovat studii, která by měla sloužit jako podklad pro případné žádosti o finanční podporu na zpracování projektové dokumentace a vlastní stavby, byl pověřen

---

¹⁰⁶ Dostupné z: http://www.knih-pt.cz/index.html?p=archiv_rok&Y=2010

¹⁰⁷ Dostupné z: http://www.prachatice.eu/sites/default/files/docs/kronika/kronika_2011.pdf

¹⁰⁸ Vandlíčková, Jana. Prachatická knihovna jde s dobou, *Prachatický deník*, roč. 6, 9.2.2012, č. 34, s. 3

¹⁰⁹ Fuchs, Miroslav. Knihovna ušetří svým čtenářům čas, *Prachatický deník*, roč. 6, 28.6.2012, č. 151, s. 3

prachatický architekt Ing. Arch. Jakub Nepustil.¹¹⁰ Ten svou studii, oficiálně nazvanou „Multifunkční knihovnické a vzdělávací centrum Prachatic“, představil v prosinci 2012 na 16. zasedání ZM Prachatic.¹¹¹

V roce 2012 připravili pracovníci knihovny celkem 187 kulturních a vzdělávacích akcí pro veřejnost. V klubovně se scházel „Klub přátel knihovny“ a pravidelná pondělní odpoledne nad knihou. V oddělení pro děti a mládež se každý měsíc konaly „Tvořivé středy“, „Čítárna u Čerta s knihou“ a pro vítěze Čtenářské ligy byla připravena „Noc s Andersenem“. 5. a 6. června 2012 se konalo „Pasování prvňáčků na čtenáře“, kterého se ujal Josef Lada ml., vnuk slavného malíře a spisovatele Josefa Lady. 22. září 2012 MěK Prachatic vypravila ve spolupráci s ČD a.s. knihovnický vlak ECCE LIBRI, tentokrát z Písku do Prachatic. Na podzim roku 2012 se konal „Týden knihoven“ ve spolupráci s Domovem seniorů Mistra Křišťana v Prachaticích proběhl šestý ročník „Hudební podzim s knihovnou“.¹¹²

---

¹¹⁰ Vandlíčková, Jana. Návrh na Městskou knihovnu připraví Jakub Nepustil, *Prachatický deník*, roč. 6, 3.2.2012, č. 29, s. 2

¹¹¹ Vandlíčková, Jana. Knihovna má obrysy, peníze zatím nejsou, *Prachatický deník*, roč. 6, 20.12.2012, č. 297, s. 2

¹¹² Dostupné z: http://www.knih-pt.cz/index.html?p=archiv_rok&Y=2012

5. Současnost – rok 2013

Dne 28. března 2013 byl ukončen projekt Ministerstva kultury ČR „Internetizace knihoven“. Od 1. dubna 2013 si proto měly knihovny platit připojení k internetu samy ze svých zdrojů. V MěK Prachatice pomohlo tuto situaci vyřešit vedení města, které připojení k internetu hradí se svého rozpočtu. V oddělení pro děti a mládež v ZŠ Národní nabídla knihovně připojení do sítě škola, která už měla internet zavedený. Tím mohla MěK Prachatice dál provozovat veřejný internet zdarma. Pokud by toto nesplňovala, dostala by se do rozporu se zákonem, který povinnost internetu zdarma ukládá. Také ve zbývajících 49 knihovnách prachatického regionu se podařilo, po dohodě se starosty dotčených obcí, tuto situaci vyřešit hrazením připojení k internetu z obecních rozpočtů.¹¹³

V roce 2013 připravila MěK Prachatice pro veřejnost 172 kulturních a vzdělávacích akcí. Ve vstupní hale knihovny, kde je od roku 2003 nainstalován výstavní systém, se uskutečnilo 9 výstav. Mezi pravidelné akce pro děti patřily „Tvořivé středy se Zdenkou Lebedovou“, „Čítárna u Čerta s knihou“, „P.O.N.K. – pondělní odpoledne nad knihou“. Koncem března 2013 se konala akce „Celé Česko čte dětem“, 5. dubna 2013 strávily děti v knihovně „Noc s Andersenem“. Od 11. do 15. března 2013 bylo pro děti v rámci jarních prázdnin připraveno pět zajímavých besed se zvířecí tematikou. 12. a 13. června 2013 se uskutečnilo „Pasování čtenářů“, tentokrát prvňáčky ze všech čtyř prachatických základních škol na čtenáře pasovala ilustrátorka Markéta Vydrová. „Týden knihoven“ zahájila beseda „Do kosmu s krtkem“, při níž zástupce Velvyslanectví USA v Praze Miroslav Konvalina a Milan Halousek z České kosmické kanceláře v Praze vyprávěli dětem o letu českého Krtečka do kosmu s americkým kosmonautem Andrewem Feustelem.

Pro dospělé bylo přichystáno mnoho zajímavého, v klubovně se scházel „Klub přátel knihovny“, konal se třetí ročník „Akademie zdraví“, sedmý ročník „Hudební podzim s knihovnou“. 13. září 2013 pořádala MěK Prachatice šestý ročník mezinárodní akce „Knihovnické sympozium“, na které 14. září navazovala jízda vlakem ECCE LIBRI, tentokrát z Prachatic do Nového údolí. Od 3. října 2013 se v šesti týdenních intervalech konala „Škola finanční gramotnosti“. 8. října 2013 zahájila první ročník „Univerzita

---

¹¹³ Vandlíčková, Jana. Internet pro knihovny platí od dubna obce, *Prachatický deník*, roč. 7, 7.3.2013, č. 56, s. 3

třetího věku“. Několik zajímavých besed nejen pro seniory bylo přichystáno v Literární kavárně v Domově seniorů Mistra Křišťana.¹¹⁴

Ve druhé polovině roku 2013 bylo vypsáno výběrové řízení na zpracování projektové dokumentace k přestavbě bývalé hasičské zbrojnice na Multifunkční knihovnické a vzdělávací centrum Prachatic. Do výběrového řízení se přihlásilo 16 zájemců, z nichž komise, v níž měl poradní hlas i autor studie Ing. Arch. Nepustil, vybrala architekta Tomáše Jírovského z Tábora, jehož nabídka byla nejnižší. Projektová dokumentace by měla být hotová na jaře roku 2014.¹¹⁵

5.1. Základní informace

Městská knihovna Prachatic je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Jejím zřizovatelem je Městský úřad Prachatic. Je knihovnou základní ve smyslu §3 a §12 zákona č. 257/2001 Sb. a je zřízena za účelem poskytovat rovným způsobem všem občanům bez rozdílu veřejné knihovnické a informační služby vymezené v §2, §4 a §14 knihovního zákona a zabezpečovat občanům rovný přístup k informacím a kulturním hodnotám, které jsou obsaženy ve fondech a informačních databázích knihovny.¹¹⁶ Je pověřená výkonem regionální funkce, metodicky pomáhá 49 obecním knihovnám v regionu Prachatic.

MěK Prachatic se nachází ve dvou budovách v historickém centru města, v Husově ulici č. p. 70 a č. p. 71. Obě budovy mají bohatou historii a kulturní hodnotu, nicméně pro potřeby knihovny jsou prostorově i kapacitně nedostačující, chybí bezbariérový přístup. Detašované pracoviště s oddělením pro děti a mládež využívá jednu místnost v ZŠ Národní v pavilonu „D“. Výpůjční doba MěK Prachatic je šest dní v týdnu, od pondělí do soboty.¹¹⁷ MěK Prachatic se podílí na provozu Literární kavárny v Domově seniorů Mistra Křišťana, která je otevřena každý první čtvrtek v měsíci od 13:00 do 16:00 hodin. K 31. prosinci 2013 tvořil knihovní fond MěK Prachatic 96704

---

¹¹⁴ Dostupné z: http://www.knih-pt.cz/index.html?p=archiv_rok&Y=2013

¹¹⁵ Vandlíčková, Jana. Projekt na knihovnu bude za rok, Prachatický deník, roč. 7, 13.11.2013, č. 264, s. 1

¹¹⁶ Knihovní řád MěK Prachatic

¹¹⁷ Výpůjční doba, viz. příloha č. 2

knihovných jednotek.¹¹⁸ V roce 2013 odebírala MěK dohromady 74 různých druhů periodik.¹¹⁹

V roce 2013 měla MěK Prachatice 1912 registrovaných čtenářů a přišlo 91494 návštěvníků, kteří využili některou z nabízených služeb knihovny. Na webové stránky se přihlásilo 125135 návštěvníků, 31404 návštěvníků využilo dálkového přístupu do online katalogů, do výpůjčního protokolu nebo přístupu do databází elektronických zdrojů. Uskutečněno bylo celkem 147741 výpůjček.¹²⁰ Přes službu Bibliobox bylo v roce 2013 vráceno 4740 knihovných dokumentů od 2331 čtenářů. MěK Prachatice používá automatizovaný knihovní systém Clavius. Na internet je knihovna připojena pomocí technologie Wifi k síti Městského úřadu Prachatice.

5.2. Organizační schéma

Organizační schéma MěK Prachatice je popsáno v příloze č. 5.

5.2.1. Oddělení pro dospělé, hudební oddělení, čítárna

„Oddělení pro dospělé čtenáře nabízí beletrii, poezii, naučnou literaturu, periodika a cizojazyčnou literaturu, učebnice s AV médii a periodika. Součástí oddělení pro dospělé je i hudební oddělení, ve kterém je rozsáhlý archiv gramofonových desek, kazet a CD, ale také hudebniny – notové materiály včetně partitur a knihy s hudební tematikou.“¹²¹ Specializovanou službou je od roku 2003 donášková služba knihovných dokumentů poskytovaná starším, nemocným nebo zdravotně postiženým lidem. V roce 2013 tuto službu využilo 20 občanů Prachatic včetně donášky do Hospice.¹²²

K 31. prosinci 2013 tvořilo knihovní fond oddělení pro dospělé čtenáře 66359 knihovných jednotek. Z toho tvořila naučná literatura 18388 KJ, krásná literatura 41244 KJ, tištěné hudebniny 646 KJ, audiovizuální dokumenty 6081 KJ. K dispozici bylo 43 různých druhů periodik.¹²³

---

¹¹⁸ Knihovní fond, viz. příloha č. 3

¹¹⁹ Mrázová, Hana. *Výroční zpráva Městské knihovny Prachatice 2013*, s. 11

¹²⁰ tamtéž, s. 22

¹²¹ Mrázová, Hana. *Výroční zpráva Městské knihovny Prachatice 2013*, s. 6

¹²² tamtéž, s. 7

¹²³ tamtéž, s. 11

5.2.2. Studovna

„Studovna nabízí půjčování a studium odborných knih z oblasti společenských věd, prezenční půjčování naučné i krásné literatury, sbírky zákonů (v tištěné i elektronické podobě), půjčování a studium regionální literatury, databázi regionálních osobností, DVD s týdenními reportážemi STUDIA JVP (Jan Voldřich) pro prachatickou kabelovou televizi, videokazety s reportážemi z významných událostí a akcí, které zachycují život lidí v prachatickém regionu, přístup k internetu a školení o základech práce s internetem, četbu denního tisku, kopírování z materiálů knihovny, bibliograficko-informační službu, informace o Evropské unii, uživatelské využití textových editorů na PC, zpracování rešerší na dané téma, meziknihovní výpůjční službu, pro čtenáře knihovny kroužkovou vazbu.“¹²⁴

K 31. prosinci 2013 tvořilo knihovní fond studovny 10446 knihovních jednotek. Z toho tvořila naučná literatura 8946 KJ, krásná literatura 1488 KJ, tištěné hudebniny 12 KJ. Pro čtenáře bylo k dispozici 16 různých druhů periodik.¹²⁵

5.2.3. Oddělení pro děti a mládež

„Oddělení pro děti a mládež (do 15 let věku) nabízí pohádky, říkadla, leporela, poezii, klasickou četbu pro děti a mládež, dobrodružnou literaturu, dívčí romány, naučnou literaturu, periodika a cizojazyčné pohádky a příběhy především v německém a anglickém jazyce. Dva počítače umožňují přístup k internetu a školení o základech práce s internetem, dále uživatelské využití textových editorů na PC. Součástí webových stránek knihovny je Dětský portál, který poskytuje komunikaci na webu.“¹²⁶

K 31. prosinci 2013 tvořilo knihovní fond oddělení pro děti a mládež 19899 knihovních jednotek. Z toho tvořila naučná literatura 4568 KJ, krásná literatura 15263 KJ, tištěné hudebniny 63 KJ. V oddělení pro děti a mládež v Husově ulici č. p. 70 bylo k dispozici 11 různých druhů periodik, v pobočce v Národní ulici č. p. 1018 to byly 2 periodika.¹²⁷

---

¹²⁴ Mrázová, Hana. *Výroční zpráva Městské knihovny Prachatice 2013*, s. 8

¹²⁵ tamtéž, s. 11

¹²⁶ tamtéž, s. 9

¹²⁷ tamtéž, s. 11

5.2.4. Grafické pracoviště

Pracovnice grafického pracoviště připravuje výstavy, webové stránky, prezentační podklady akcí pro tisk a televizi. Podílí se na propagaci akcí knihovny.¹²⁸

5.2.5. Úsek zpracování fondu

K 31. prosinci 2013 tvořil knihovní fond Městské knihovny Prachatice 96704 knihovních jednotek. Z toho tvořila naučná literatura 31902 KJ, krásná literatura 57995 KJ, tištěné hudebniny 726 KJ a audiovizuální dokumenty 6081 KJ. V roce 2013 odepsala knihovna 4051 svazků, přírůstků do fondu bylo 3630. Za rok 2013 se díky cílevědomému akvizičnímu výběru se slevami podařilo ušetřit za nákup knihovních dokumentů 271535 Kč.¹²⁹

5.2.6. RSKIS

„Na základě písemné smlouvy s krajskou knihovnou se sídlem v Českých Budějovicích vykonává MěK Prachatice regionální funkci a tím vykonává funkci pověřené knihovny. Poskytuje výměnné fondy literatury, pomáhá při aktualizacích a revizích fondu a koordinuje postupnou automatizaci knihoven.“¹³⁰ V regionu Prachatice obsluhuje MěK Prachatice celkem 49 základních knihoven, z toho v deseti z nich pracuje profesionální knihovník. Na plnění regionálních funkcí se kromě pověřené MěK Prachatice podílela na základě Smlouvy o poskytování regionálních knihovnických služeb i MěK Netolice. Do doplňovacího oddělení bylo nakoupeno 1356 svazků. Do knihoven v regionu bylo posláno 156 souborů o 9544 svazcích, což jsou 4 soubory a 251 svazků na jednu knihovnu s neprofesionálním knihovníkem.

---

¹²⁸ Mrázová, Hana. *Výroční zpráva Městské knihovny Prachatice 2013*, s. 10

¹²⁹ tamtéž, s. 11

¹³⁰ tamtéž, s. 12

6. Závěr

Rozvoj spolkové činnosti na přelomu 18. a 19. století v Prachaticích měl významný podíl na vzniku české veřejné knihovny. Asi nejznámější byl spolek Česká beseda, jehož činnost byla zaměřena na vzdělávání a výchovu k posílení národního uvědomování. Již na ustavujícím zasedání spolku 21. května 1882 se rozhodlo o založení knihovny. 7. června 1896 byl zvolen knihovníkem Václav Martínek jr., který se spolu s pány Kotkem a Dvořákem měl podílet na úpravě „lidové knihovny“. Podle usnesení ze dne 8. prosince 1896 se knihy měly půjčovat bezplatně, vždy ve čtvrtek a v neděli.

Po vydání zákona č. 430/1919 Sb. z. a n., který ukládal každé politické obci, kde národnostní menšina čítala alespoň 400 osob nebo kde působila veřejná menšinová škola povinnost zřídit této menšině veřejnou knihovnu v jazyce menšiny. Na základě tohoto ustanovení byly v Prachaticích zřízeny dvě knihovny: německá a menšinová česká. Menšinová česká vznikla z české lidové knihovny spolku Česká beseda. Po obsazení Prachatic německou armádou dne 8. října 1938 ukončila česká obecní knihovna svou činnost. Svou novodobou historii začala česká veřejná knihovna psát od října 1946.

Téma mé bakalářské práce bylo pro mě velmi zajímavé a přínosné. Poznal jsem, že knihovny jsou nedílnou součástí společnosti, jak se v jejich životě naplno zrcadlí společenské změny a pokud knihovny chtějí obhájit své místo ve společnosti, musí nabízet podstatně širší a specializovanou škálu služeb, než tomu bylo před rokem 1989. Od devadesátých let minulého století se činnost knihoven radikálně změnila. Za příčinu toho můžeme považovat prudký nástup nových technologií, vznik nových informačních nosičů, do té doby nevídané možnosti v přístupu k informačním zdrojům i zahraničním, nové formy komunikace a sdílení informací. To vše ale klade zvýšené nároky také na management a pracovníky knihoven, kteří se musí soustavně vzdělávat, sledovat vývoj v informačních technologiích.

7. Seznam použité literatury

monografie:

DEJMKOVÁ, Yvetta. *Historie veřejných knihoven v Prachaticích do roku 1939*

FENCL, Pavel. *PRACHATICE: obrazy z paměti města*, Prachatice: Město Prachatice, 2012, 410 s. ISBN 978-80-260-2975-5

MRÁZOVÁ, Hana. *Historie veřejné knihovny v Prachaticích od roku 1946*. Prachatice: Městská knihovna, 2006. 98 s.

PILÁT, Ladislav. *Prachatice, město české historie*, Prachatice: MNV Prachatice, 1948, 59 s.

STARÝ, Václav. *Prachatice, historie a současnost*, Prachatice: MNV Prachatice, 1979, 48 s.

články z tisku:

Sbírka zákonů Republiky československé, roč. 1959, částka 22, vydáno dne 25. července 1959

PANCEROVÁ, Alena. Pro knihu kam jinam než do knihovny, *Listy Prachaticka*, 20.11.1993, č. 60, s. 9

DEJMKOVÁ, Yvetta. Knihovnické vánoční zamyšlení, *Listy Prachaticka*, 27.12.1994, č. 302, s. 12

PANCEROVÁ, Alena. O nových službách ve studovně, *Listy Prachaticka*, 24.10.1995, č. 249, s. 10

MALINA, Václav. Příspěvek na provoz okresní knihovny považují prachatictí radní za neadekvátní, *Zemské noviny*, 29.11.1995, s. 5

FUCHS, Miroslav. Solí dneška jsou informace, *Listy Prachaticka*, 2.7.1996, č. 154, s. 12

AMORTOVÁ, Jana. Oslavovali sté výročí otevření, *Listy Prachaticka*, 29.10.1996, č. 250, s. 11

AMORTOVÁ, Jana. Oslavovali sté výročí otevření, *Listy Prachaticka*, 29.10.1996, č. 250, s. 11

AMORTOVÁ, Jana. Vraťte knihy bez pokuty, *Listy Prachaticka*, 24.10.1996, č. 247, s. 10

MALINA, Václav. Kulturní instituce plánují pořady pro rockery i dřevorubce, *Radniční list*, 2001, roč. 3, č. 2, s. 1

Kulturní a společenský servis na březen 2002, *Radniční list*, březen 2002, roč. 4, č. 3

ŽLÁBKOVÁ, Jana, Čtenáři se letos dočkají supermoderní knihovny, *Radniční list*, roč. 4, 2002, č. 7, s. 1

Ze zápisu z jednání rady města ze dne 12. února 2003, *Radniční list*, roč. 5, 2003, č. 3, příloha 4

MALINA, Václav. Na slovíčko... *Radniční list*, roč. 5, 2003, č. 4, s. 4

MALINA, Václav. Vězni dostali knihy, *Radniční list*, roč. 5, 2003, č. 10, s. 5

MALINA, Václav. Internet využívají studenti i důchodci, *Radniční list*, roč. 6, 2004, č. 3, s. 1

- MRÁZOVÁ, Hana. Knihovna nabízí také DVD a videokazety, *Radniční list*, roč. 6, 2004, č. 5, s. 7
- KOBLINC, Václav. Knihovny nabízejí internet zdarma, *Mladá fronta Dnes*, roč. 16, 3.3.2005, č. 52, s. C/9
- RACZKÝ, Lukáš. Knihovnice pasují školáky z prvních tříd na čtenáře, *Listy Prachaticka*, 27.4.2005, č. 98, s. 15
- KALÍŠKOVÁ, Gabriela. Knihovna bude mít revizi, mění proto výpůjční dobu, *Listy Prachaticka*, 27.5.2005, č. 124, s. 19
- RYCHTAŘÍKOVÁ, Petra. Nový počítač prozradí, zda je knížka k dispozici, *Listy Prachaticka*, 23.8.2005, č. 197, s. 14
- KOBLINC, Václav. Knihovny odpustí pokuty, *Mladá fronta Dnes*, roč. 16, 1.10.2005, č. 230, s. C/4
- MRÁZOVÁ, Hana. Rytířka Řádu krásného slova pogratuluje celoživotním čtenářům, *Radniční list*, roč. 8, č. 5, s. 2
- FUCHS, Miroslav. Půjde knihovna do hasičárny?, *Listy Prachaticka*, 21.8.2006, č. 194, s.7
- MAREK, Lukáš. Díky nové lupě čtou i zrakově postižení, *Listy Prachaticka*, 6.10.2006, č. 233, s. 10
- MALINA, Václav. Pasování čestných čtenářů zahájilo knihovnickou konferenci, *Radniční list*, roč. 8, č. 12, s. 3
- JILEČKOVÁ, Eva. Novinky z knihovny: internet zdarma, omezení půjčování DVD, *Radniční list*, roč. 9, č. 2, s. 5
- MALINA, Václav. Známí herci četli dětem díla regionálních autorů, *Radniční list*, roč. 9, č. 4, s. 2
- MRÁZOVÁ, Hana. Knihovna „navarila“ baštu, *Radniční list*, roč. 9, č. 11, s. 4
- Ze zápisu zasedání ZM Prachatic 25. srpna 2008, *Radniční list*, roč. 10, 2008, č. 10, příloha 2
- JURČO, Antonín. Fasáda knihovny nově získala stoletou tvář, *Radniční list*, roč. 10, 2008, č. 9, s. 4
- VLK, Lukáš. Knihovna čeká další čtenáře, nabídne jim větší prostory, *Prachatický deník*, roč. 19, 19.3.2009, č. 66, s. 2
- ŠTĚPÁNEK, Radek. Do kavárny už nebude lákat jen čaj a zákusky, ale také kvalitní počtení, *Prachatický deník*, roč. 19, 4.8.2010, č. 179, s. 2
- MRÁZOVÁ, Hana. Prachatické knihovnictví oslaví výročí konferencí a speciálním vlakem, *Radniční list*, roč. 13, č. 9, s. 2
- ŠTĚPÁNEK, Radek. Knihovna se už na náměstí nevrátí, *Prachatický deník*, 20.9.2011, č. 221, s. 3
- MRÁZOVÁ, Hana. Grantové peníze pomáhají knihovně zlepšit nabídku, *Radniční list*, roč. 13, č. 6, s. 2

VANDLÍČKOVÁ, Jana. Prachatická knihovna jde s dobou, *Prachatický deník*, roč. 6, 9.2.2012, č. 34, s. 3

FUCHS, Miroslav. Knihovna ušetří svým čtenářům čas, *Prachatický deník*, roč. 6, 28.6.2012, č. 151, s. 3

VANDLÍČKOVÁ, Jana. Návrh na Městskou knihovnu připraví Jakub Nepustil, *Prachatický deník*, roč. 6, 3.2.2012, č. 29, s. 2

VANDLÍČKOVÁ, Jana. Knihovna má obrysy, peníze zatím nejsou, *Prachatický deník*, roč. 6, 20.12.2012, č. 297, s. 2

VANDLÍČKOVÁ, Jana. Internet pro knihovny platí od dubna obce, *Prachatický deník*, roč. 7, 7.3.2013, č. 56, s. 3

VANDLÍČKOVÁ, Jana. Projekt na knihovnu bude za rok, *Prachatický deník*, roč. 7, 13.11.2013, č. 264, s. 1

interní dokumenty knihovny:

Jilečková, Eva. *Roční výkaz o knihovně za rok 1995*

Mrázová, Hana. *Výroční zpráva Městské knihovny Prachatice 2009*,

Mrázová, Hana. *Výroční zpráva Městské knihovny Prachatice 2010*

Mrázová Hana. *Výroční zpráva Městské knihovny Prachatice 2011*

Mrázová, Hana. *Výroční zpráva Městské knihovny Prachatice 2013*

Knihovní řád MěK Prachatice

webové zdroje:

Počet obyvatel v obcích ČR k 1.1.2013 [online]. 2014 [cit. 2014-2-4]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/50002DF52B/\\$File/13011303.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/50002DF52B/$File/13011303.pdf)

Kronika města Prachatice 1997 [online]. 2014 [cit. 2014-2-24]. Dostupné z: http://www.prachatice.eu/sites/default/files/docs/kronika/kronika_1997.pdf

Kronika města Prachatice 1998 [online]. 2014 [cit. 2014-2-24]. Dostupné z: http://www.prachatice.eu/sites/default/files/docs/kronika/kronika_1998.pdf

Legislativa, doporučení, standardy [online]. 2014 [cit. 2014-2-27]. Dostupné z: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=03_Leg/01_LegPod/Zakon257.htm

Kronika města Prachatice 2006 [online]. 2014 [cit. 2014-3-6]. Dostupné z: http://www.prachatice.eu/sites/default/files/docs/kronika/kronika_2006.pdf

Akce a informace 2007 [online]. 2014 [cit. 2014-3-9]. Dostupné z: http://www.knih-pt.cz/index.html?p=archiv_2007

Akce a informace 2008 [online]. 2014 [cit. 2014-3-9]. Dostupné z: http://www.knih-pt.cz/index.html?p=archiv_rok&Y=2008

Zprávy z regionu [online]. 2014 [cit. 2014-3-18]. Dostupné z: http://prachaticky.denik.cz/zpravy_region/mestska-knihovna-ma-nadeji20080724.html

Kronika města Prachatice 2008 [online]. 2014 [cit. 2014-3-22]. Dostupné z: http://www.prachatice.eu/sites/default/files/docs/kronika/kronika_2008.pdf

Akce a informace 2009 [online]. 2014 [cit. 2014-3-22]. Dostupné z: http://www.knih-pt.cz/index.html?p=archiv_rok&Y=2009

Zprávy z regionu [online]. 2014 [cit. 2014-3-23]. Dostupné z: http://prachaticky.denik.cz/zpravy_region/pt_knih_web20091007.html

Zprávy z regionu [online]. 2014 [cit. 2014-3-23]. Dostupné z: http://prachaticky.denik.cz/zpravy_region/pt_knihnov20091230.html

Akce a informace 2009 [online]. 2014 [cit. 2014-3-23]. Dostupné z: http://www.knih-pt.cz/index.html?p=archiv_rok&Y=2010

Kronika města Prachatice 2011 [online]. 2014 [cit. 2014-3-24]. Dostupné z: http://www.prachatice.eu/sites/default/files/docs/kronika/kronika_2011.pdf

Akce a informace 2012 [online]. 2014 [cit. 2014-3-26]. Dostupné z: http://www.knih-pt.cz/index.html?p=archiv_rok&Y=2012

Akce a informace 2012 [online]. 2014 [cit. 2014-3-29]. Dostupné z: http://www.knih-pt.cz/index.html?p=archiv_rok&Y=2013

archiválie:

SOkA Prachatice, Okresní knihovna Prachatice (1946-1995), inv. č. 4, kart. č. 1, nestránkováno

8. Resumé

Die Stadt Prachatice, auf deutsch Prachatitz, hat eine reiche und interessante Geschichte, es hat Stürze und Aufstiege erlebt. Für das 19. Jahrhundert, am Ende dessen die Stadtbibliothek Prachatitz gegründet wurde, war die Entwicklung der Vereinstätigkeit typisch. Einer dieser Vereine war Ceska Beseda, dessen Hauptaufgabe die Ausbildung und die Erziehung zur Verstärkung des nationalen Selbstbewusstseins war. Schon auf der Gründungsversammlung dieses Vereins, die am 21. Mai 1882 stattfand, wurde entschieden, eine Bibliothek zu gründen, die dann im Jahre 1896 eröffnet wurde. Seitdem hat die Bibliothek eine sehr interessante Entwicklung durchgemacht.

9. Přílohy

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk

Příloha č. 2: Výpůjční doba

Příloha č. 3: Knihovní fond

Příloha č. 4: Logo knihovny

Příloha č. 5: Organizační schéma knihovny

Příloha č. 6: Budova MěK Prachatice

Příloha č. 7: Kalamář přání

Příloha č. 8: Bibliobox v Zahradní ulici

Příloha č. 9: Čítárna u Čerta v oddělení pro děti a mládež

Příloha č. 10: Klubovna

Příloha č. 11: Pamětní list k 100. výročí založení knihovny

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk:

a.s. – akciová společnost
AACR2 – angloamerická katalogizační pravidla
AKS – automatizovaný knihovnický systém
Arch. – architekt
AV - audiovizuální
BVLK – Budujeme vzornou lidovou knihovnu
CD – compact disk
č. - číslo
č. p. – číslo popisné
ČD – České dráhy
ČR – Česká republika
ČSSR – Československá socialistická republika
DVD – formát digitálního optického datového nosiče
Ing. - inženýr
Kč – Koruna česká
Kč – Koruna československá
KJ – knihovní jednotka
KNV – Krajský národní výbor
kbps – kilobity za sekundu
KSČ – Komunistická strana Československa
m² - metr čtvereční
m³ - metr krychlový
MDT – mezinárodní desetinné třídění
MěK – Městská knihovna
Mgr. - magistr
MLK – Místní lidová knihovna
MNV – Místní národní výbor
MUDr. – doktor medicíny
MÚ – Městský úřad
MVS – meziknihovní výpůjční služba
NV – Národní výbor
OK – Okresní knihovna
OLK - Okresní lidová knihovna
ONV – Okresní národní výbor
OÚ – Okresní úřad
PhDr. – doktor filozofie
prof. - profesor
RISK – rozvoj informační sítě knihovny
RM – Rada města
RNDr. – doktor přírodních věd
RSKIS – Regionální středisko knihovnických a informačních služeb
s. - strana
s.r.o. – společnost s ručením omezeným
Sb. - sbírky
SKAT – Sdružení uživatelů knihovního systému LANius
SKIP – Svaz knihovníků a informačních pracovníků
SNB – Sbor národní bezpečnosti
ŠKK – školská a kulturní komise
ŠOS – Šumavský ochotnický spolek
tj. – to jest
TV - televize
tzv. – tak zvané
VISK – Veřejné informační služby knihoven
ZM – Zastupitelstvo města
ZŠ – základní škola
ZUŠ – základní umělecká škola
ZVS – základní vojenská služba

Příloha č. 2: Výpůjční doba

Výpůjční doba MěK Prachatice od 2.1. do 30.6. 2013 a od 2.9. do 22.12. 2013

Den	Oddělení pro dospělé čtenáře, čítárna, hudební oddělení	Studovna	Oddělení pro děti a mládež (Husova 70)	Oddělení pro děti a mládež (Národní 1018)
Pondělí	12:00 – 17:00	12:00 – 17:00	12:00 – 17:00	zavřeno
Úterý	09:00 – 17:00	09:00 – 17:00	12:00 – 17:00	11:30 – 15:00
Středa	09:00 – 17:00	09:00 – 17:00	12:00 – 17:00	zavřeno
Čtvrtek	09:00 – 17:00	09:00 – 17:00	12:00 – 17:00	11:30 – 15:00
Pátek	09:00 – 17:00	09:00 – 17:00	09:00 – 17:00	zavřeno
Sobota	09:00 – 12:00	09:00 – 12:00	09:00 – 12:00	zavřeno

Výpůjční doba MěK Prachatice od 1.7. do 1.9. 2013 (prázdninová)

Den	Oddělení pro dospělé čtenáře, čítárna, hudební oddělení	Studovna	Oddělení pro děti a mládež (Husova 70)	Oddělení pro děti a mládež (Národní 1018)
Pondělí	12:00 – 17:00	12:00 – 17:00	12:00 – 17:00	zavřeno
Úterý	09:00 – 12:00 13:00 – 17:00	09:00 – 12:00 13:00 – 17:00	09:00 – 12:00 13:00 – 17:00	zavřeno
Středa	09:00 – 12:00	09:00 – 12:00	09:00 – 12:00	zavřeno
Čtvrtek	09:00 – 12:00 13:00 – 17:00	09:00 – 12:00 13:00 – 17:00	09:00 – 12:00 13:00 – 17:00	zavřeno
Pátek	09:00 – 17:00	09:00 – 17:00	09:00 – 17:00	zavřeno
Sobota	09:00 – 12:00	09:00 – 12:00	09:00 – 12:00	zavřeno

Příloha č. 3: Knihovní fond

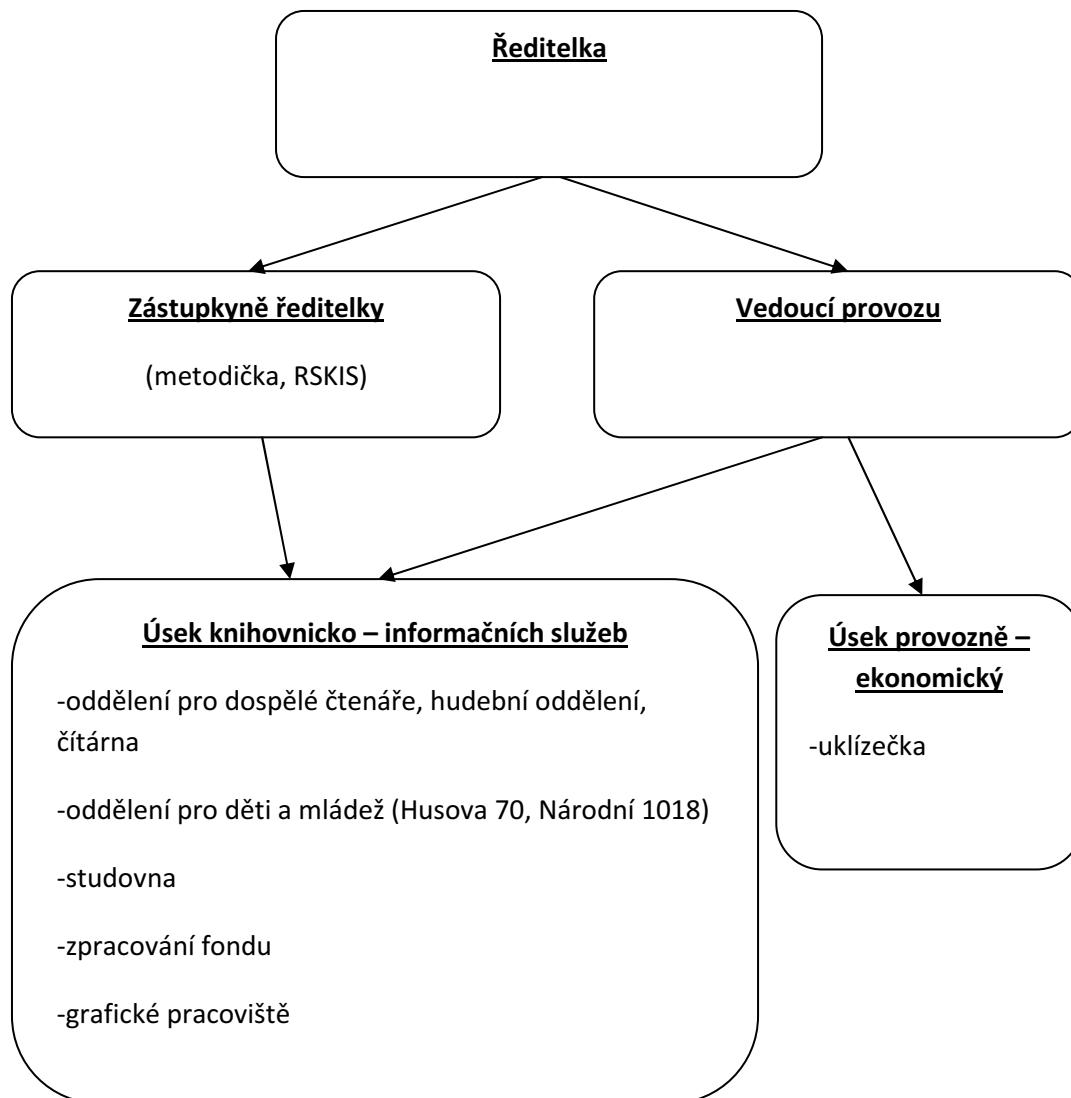
Knihovní fond k 31.12. 2013

Druh literatury	Všechna oddělení	Z toho:		
		Oddělení pro děti a mládež	Oddělení pro dospělé čtenáře	Studovna
Naučná	31902	4568	18388	8946
Krásná	57995	15263	41244	1488
Tištěné hudebniny	726	68	646	12
Audiovizuální dokumenty	6081	0	6081	0
Celkem	96704	19899	66359	10446

Příloha č. 4: Logo knihovny

Příloha č. 5: Organizační schéma knihovny

Příloha č. 6: Budova MěK Prachatice

Příloha č. 7: Kalamář přání

Příloha č. 8: Bibliobox v Zahradní ulici

Příloha č. 9: Čítárna u Čerta v oddělení pro děti a mládež

Příloha č. 10: Klubovna

Pamětní list

ke 100. výročí založení první české veřejné knihovny v Prachaticích

1896 - 1996